

SOKOL SYDNEY LIMITED

ČLEN SVĚTOVÉHO SVAZU SOKOLSTVA

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086

ACN 000 378 736

www.sokolsydney.com

Číslo 3

Ročník LXIII

Květen / červen

Number 3

Volume LXIII

May / June

2015

LAUREÁT CENY JANA MASARYKA GRATIAS AGIT 2000

XX

Print Post Approved 100001687

XX

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617

Mistr Jan Hus upálen 6. července 1415 v Kostnici

OBSAH

Slovo starosty a pokladníka	6
Dětský den	6
Pozvánka konzulátu ČR	7
Žalov	8
Ohlasy čtenářů	8
70 let po skončení horké války	10
Můj život: Bohumil Šárka	11
Nevěřme ranním mráčkům	16
Kdo rychle dává - dvakrát dává	16
Spojené národy - ale čím spojené	19
Izrael: Den vzpomínek	20
Svět: Alternativy budoucnosti	20
Zpráva z valné hromady	23
Humor	24
Hádkový koutek	25
Kino Ponrepo	26
Mlčeti zlato	27
Na téma: „Šla Nanyňka do zeli“	28
Letem světem	30
Lidské osudy	32
Perly a perličky	36
Bjorn again sceptics show...	39
Několik črtů z mládí doma	40
Z tajů krás české řeči	43
Recenze knihy „Novosvětská“	44

VĚSTNÍK

Dvoutměsíčník Sokola Sydney.

Obsah publikovaných článků nemusí být totožný s názory redakce. Vyhrazujeme si právo články upravit.

Redakční rada:

B Šindler, P Čermák,
M Daňková

Telefon redakce:
02 9981 4765

Email:

petevasyd@hotmail.com
Věstník se též nachází na
internetové stránce
www.sokolsydney.com

Příští uzávěrka Věstníku:

1. 7. 2015

**(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)**

Z PERA STAROSTY

Milé sestry, milí bratři a milí krajané,

především bych rád poděkoval všem účastníkům letošní valné hromady naší jednoty, která se konala v neděli 17. května. Škoda, že se nedostavilo více sester a bratrů. Nedošlo k žádným podstatným změnám ve volbě hlavních činných ani členů výboru. Těším se na plodnou spolupráci v následujícím údobí.

Doufejme, že na naše příští vepřové hody se dostaví, jako obvykle, velký počet hodovníků. Datum konání není prozatím stanoveno. Je bohužel nutno poznamenat, že vepřové hody se zdají být daleko přitažlivější než výroční valné hromady! Doufám, že se činnost naší jednoty v sokolovně v tomto roce opět setká s pochopením a podporou všech členů, krajanů i ostatních hostů.

Nazdar *Jan Jelínek*

NAŠE AKCE

Sobotní volejbal str. 7 a 17, **Dětský den** str. 6, **kino Ponrepo** str. 26.

Pravidelné akce na zadní straně obálky; všechny akce také na SBS rádio (strana 11) na www.sokolsydney.com a na **Facebook**.

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Prosíme zahraniční odběratele Věstníku, aby pokud možno platili předplatné v australských dolarech, většinou jde „draft“ od banky předem objednat. Ti, kteří si Věstník nepředplatí, si jej mohou přečíst na webových stránkách Sokola Sydney www.sokolsydney.com. Děkujeme za pochopení.

Dary a předplatné na Věstník od 1. 3. 2015 do 30. 4. 2015 celkem \$615, fond na údržbu Národního domu \$250. Mnoho díky všem dárcům.

Vydání od 1. 3. 2015 do 30. 4. 2015 celkem \$5202.78.

Členské příspěvky - Upozorňuji, že **PRÍSPĚVKY \$25 NA ROK 2015 MĚLY BÝT ZAPLACENY DO 31/1/2015 JINAK ČLENSTVÍ ZANIKÁ.**

Věstník: předplatné pro nečleny na kalendářní rok od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015. je \$25 v Austrálii a \$40 v zámoří.

Prosím vystavujte všechny platby na „**Sokol Sydney Ltd**“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: **Sokol Sydney Ltd., 16 Grattan Crescent, FRENCHS FOREST NSW 2086.**

„**SOKOL SYDNEY LTD**“ (nic nevynechávat ani nepřidávat) na šeku nebo „**Money Order**“ je teď jediný „**Payee**“ australským bankám přijatelný. Prosíme, používejte jen tento název pro všechny platby.

Pokud platíte převodem na účet Sokol Sydney Ltd, B/S/B 112 879 číslo 108349087 zašlete, prosím, vaše jméno, datum a účel platby na email petevasyd@hotmail.com.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1. 3. 2015 do 30. 4. 2015:

Jelínek G	\$100	Tichý V	\$150	Hrabica F	\$25
Fiala O	\$25	Hrdinová G	\$50	Müllerová J	\$25
Procházka J	\$25	Machová E	\$25	Černá M	\$25
Kratochvílová M	\$50	Huřták J	\$25	Klepač I	\$10
Dohnal J	\$50	Čechová M	\$30		
Toman R	\$25	Hajdová J	\$25		

Stvrzenky jsou vždy přiloženy k následujícímu Věstníku.

Petr Čermák

V neděli 14. června bude v Národním domě Dětský den. Podrobnosti najdete na Facebook.

Konzulát České republiky
v Sydney

Sir Simon Rattle a Magdalena Kožená v Austrálii

Australian World Orchestra pozvala na rok 2015 charismatického dirigenta Berlínských filharmoniků Sira Simona Rattla se speciálním hostem, českou mezzosopranistkou světového jména Magdalenou Koženou.

Konzulát Vás s velkou radostí zve na jedinečné koncerty 29. a 31. 7. 2015 v Opeře v Sydney a 1. 8. v Arts Centre Melbourne.

Na programu bude krásná Debussyho Předehra k Faunovu odpolední. Magdalena Kožená, jedna z nejlepších operních pěvkyní naší generace, se připojí k orchestru se Zapomenutými písněmi Clauda Debussyho v aranžmá australského skladatele Bretta Deana připraveným pro Australian World Orchestra.

Zásadní částí programu bude Brucknerova 8. symfonie, dílo, které je Siru Simonu Rattlovi obzvlášť blízké.

Magdalena Kožená a Sir Simon Rattle

Informace a vstupenky:

<http://www.australianworldorchestra.com.au/whats-on/sydney-2015-sir-simon-rattle-concert>

*****

**SOBOTNÍ VOLEJBAL-SATURDAY VOLLEYBALL
ČERVEN-JUNE 6. & 20.**

VOLEJTE MARTU – RING MARTA 9130 6781

*****

Žalov.

Však tu ještě včera mezi námi byl a živě se s námi bavil – a dnes už je na věčnosti. V červnu by se byl dožil devadesátky. Zábavný, usměvavý a štedrý bratr **Josef Kraus**. Na titulní stránce oznámení smutečního obřadu v Maquarie Parku jsme ho v květnu viděli jako mladíčka v uniformě československého vojína, a slušelo mu to. Za nevěstu si vzal Francouzku z Nové Kaledonie, a obě jejich již dávno dospělé děti k smutečním hostím promluvili. Viděli jsme i celou řadu snímků z Josefova života.

Dozvěděli jsme se smutnou zprávu, že 7. března zemřela paní **Karla Mayerová**, manželka již dříve zesnulého H. G. Mayera, jehož účetní firma nám dodnes dělá výroční finanční zprávy zdarma.

Ohlasy čtenářů

REDAKCI VĚSTNÍKU

Bedřich Vohralík, Killara, Sydney

Batanagar – včera Baťův klenot, dnes jen trosky a žal. Tak jsem si zavzpomínal, když jsem nedávno četl ve Věstníku článek Elišky Jechové. Její psaní ve mně oživilo vzpomínku na historické události týkající se Baťovy firmy. Rád bych hned předem poznamenal, že nejsem „baťovec“, ale že tento můj komentář je založen na mém setkání se synem bývalého finančního ředitele Baťovy společnosti, k němuž došlo při náhodném setkání v New Yorku. V roce 1955 mě totiž poslala reklamní firma J. Walter Thompson na postgraduální studium na Columbia University. Těsně před odletem do New Yorku mně zatelefonoval člen Sokola Sydney pan Antonín Pohl s prosbou, abych jeho příbuzným v Americe doručil rodinné šperky. Pověděl mi, že když rodina odešla v roce 1949 z Československa, jedna její část skončila v Americe a druhá v Austrálii. Rodinné šperky ale opatroval pan Pohl, a ten se na mě obrátil s prosbou o doručení oněch šperků rodině jeho příbuzných v New Yorku. To jsem velice rád učinil, i když musím přiznat, že v životě jsem tolik zlata a šperků na svém těle nenosil jako tehdy v letadle ze Sydney do Ameriky!

Ty příbuzné pana Pohla v New Yorku tvořila rodina Mandelíková. Jejich dcera, se kterou jsem se tam potkal, byla manželkou mladého Čechoameričana Allena Mušky, a s nimi jsem se tak za svého pobytu v New Yorku spřátelil. Otec Allena se jmenoval František Muška, a býval nejen finančním ředitelem Baťovy společnosti, nýbrž i důvěrným přítelem a spolupracovníkem Tomáše Bati.

Paní Jechová píše, že Tomáš Baťa měl starosti s neposlušným synem Tomíkem, který studoval ve Švýcarsku, a že jako otec v rozčilení ustanovil prodej akcií firmy Tomáše Bati nevlastnímu bratrovi Janu A. Baťovi v roce 1931. Ale jak jsem se dověděl od Allena Mušky, to asi nebyla jediná transakce týkající se finanční společnosti, kterou v té době Tomáš Baťa uskutečnil před odletem na výzkumní cestu kolem světa v roce 1931. Tomáš Baťa důvěrně předal Muškovi do ochrany 2.000 akcií švýcarské firmy „Leader A. G.“. Důležitost těch akcií spočívala v tom, že jejich majitel byl také majitelem celé mezinárodní Baťovy společnosti! Ale jaká byla jejich ústní domluva a proč akcie svěřil Baťa Muškovi, to asi zůstane tajemstvím navždy. Ten svůj rozhovor si oba vzali s sebou do hrobu... Později Muška uložil ty akcie ve třech částech v bankách v Anglii a v USA.

Když Tomáš Baťa 12. července 1932 tragicky zahynul, jeho nevlastní bratr převzal vedení firmy až do konce třicátých let. To byla doba největšího vzrůstu Baťovy společnosti na celém světě, ale snad největší úspěch se docílil v Indii. Na své cestě kolem světa se Tomáš Baťa rozhodl, že nejlepší možností obchodu pro Baťovu společnost budou v Indii, a že se má začít stavět první továrna v bažinách nedaleko Kalkuty. To se opravdu uskutečnilo 28. října 1934, dva roky po smrti Tomáše Bati.

Teprve nedávno jsem se dověděl o existenci historického dokumentu týkajícího se zahájení stavby té první továrny v Batanagaru, nedaleko Kalkuty, před 81 lety! Slova tohoto dokumentu krásně vyjadřují sny, ideály a plány Tomáše Bati, jak se dočtete v anglickém textu na pravé straně této stránky:

Tehdy byla Baťova společnost pod vedením Jana Bati. Od skromných začátků v roce 1934, Baťova společnost v Indii a na Dálném Východě vyrostla do jedné z největších a nejúspěšnějších obchodních společností na světě. V roce 1952 anglický časopis *The Statesman* napsal o ní toto: "The beautiful town of Batanagar built by Baťa for the many thousands of his fellow workers attracted the attention of people all around the world. His vast organization acquired a world-wide reputation."

Tragický soudní spor mezi mladým Tomíkem a Janem Baťou o vlastnictví Baťovy organizace ve čtyřicátých letech skončil v roce 1950 výhrou Tomíka. Jan Baťa

potom velice zdravotně trpěl a zemřel předčasně v roce 1965. František Muška také zemřel předčasně a nečekaně v červenci roku 1942, ve věku pouhých padesáti let. Není známo, co způsobilo jeho předčasnou smrt. Rád bych zde pro dokreslení ještě uvedl citát z článku uveřejněném 6. 2. 1950 v časopise *Time Magazine* pod titulkem "High Finance: The mystery of Muska," v angličtině: "When an obscure Czech refugee named Frank Muska died seven and a half years ago, nobody seemed to know much about him. It soon developed that he had left safety deposit boxes in London, Boston and Manhattan containing 2.000 shares in a Swiss company called Leader A. G. Nobody knew much about that either. Not until last week did the astounding truth about the obscure Swiss company come out. Actually, Leader A. G. owned the whole foreign empire of Czechoslovakia's shoe king, Tomas Bata, which was left when he died in an airplane crash in 1932. Leader's entire stock consisted of the 2.000 shares, issued merely 'to bearer'. Since the 'bearer' had been Muska, he technically controlled Leader! Last week in Manhattan, after deliberating over the case for nine months, Justice Benjamin Schreiber of New York County's Supreme Court, awarded the stock and the control of the Bata Empire to Thomas Jr. and his mother. In doing so, he also unfolded a fantastic tale of international high finance."

Jak jste se tedy ve výtažku zde uveřejněného článku dočetli, není jasno, kdo a kdy se o těch Muškou tajně uložených akcích dověděl, ale nakonec Tomík Baťa a jeho matka ten dlouhý a tragický spor v roce 1950 vyhráli. Spory o dědictví mezi rodinou Jana Bati, a Tomíkem a jeho matkou tím soudním rozhodnutím ale neskončily. Naopak pokračovaly až do roku 1973.

Od roku 1934 až do konce padesátých let Baťova společnost v Indii a na Dálném Východě věrně plnila sny a plány svého zakladatele Tomáše Bati. Ale v šedesátých letech většina českých vedoucích a techniků, kteří tam pracovali od třicátých let, odešla do výslužby, a mnoho z nich se usídlilo v Austrálii. Dnes je bohužel smutnou realitou, že Batanagar (Baťa town) je v troskách, a džungle se rychle vrací do míst, kde do nedávna stálo pyšné sídlo nejúspěšnějšího podniku Baťovy světové společnosti. Dnes si rostoucí miliony „střední vrstvy“ obyvatel v Indii, v Číně a jinde na

TEXT OF THE HISTORIC DOCUMENT

(placed in the Batanagar Foundation Stone on October 28th, 1934
—text collected from those whose signatures are on the document).

We, the undersigned, have assembled here today on the historic day of Twenty-eighth October Anno Domini One Thousand Nine Hundred and Thirty-four for the object of laying the foundation stone for the building up of this place which will in future bear the name Batanagar—the Bata town. This we are doing in honour of the memory of its initiator, Thomas Bata, who planned the building of this place during his business tour to India in the year 1932 A.D.

Let this Batanagar, and the people that will come here for all time, live and work happily together in the spirit of service to Mankind, with the ideals that have been placed before them by the man whose name this place will bear. Let this place grow and flourish and prosper and bring into this part of the earth a new, better, and more prosperous life. United by the common ideal, let the inhabitants of this place create of Batanagar a monument of international understanding and collaboration, true friendship, and creative co-operation.

In this our work, help us God.

Sanctioned by Jan A. Bata, the head of the Bata organization, planning of the future town of Batanagar is being done by Architect B. Martinec from Zlín.

SIGNED:

Dr. Lusk, John F. Bartos, M. L. Khaitan, Dr. Benoy Kumar Sankar, B. M. Das, A. Dolezal, Thomas Janda, J. Watson, Dr. M. Ahmad, B. Martinec, F. Nezval, F. Sury, Stanislav Slavik, V. Sklenar, Z. Haq, J. Bursik, Kaiser Ahmad, S. Adler, J. Janecek.

Dálném Východě vyžadují kvalitní obuv. Bohužel, dnes již Baťovy továrny v Batanagaru nepracují, a jejich velká obchodní příležitost je navždy ztracena.

Sedmdesát let po skončení horké války

Štěpán Skřivánek

Nemine roku, během něhož by se nevzpomínalo alespoň jednoho výročí. O některých se píše hodně, o jiných méně, některá výročí přejdou bez povšimnutí, ale to letošní sedmdesáté výročí nelze přejít mlčením. Zaslouhuje si našeho bedlivého uvažování. Před sedmdesáti lety se ve světě přehnal strašná válka, ta nejstrašnější ze všech do té doby vybojovaných. V Evropě byla zahájena v roce 1939 a skončila v květnu, na Dálném Východě trvala už od poloviny třicátých let sveřepým napadením Číny výbojným Japonskem a skončila roku 1945 o několik měsíců později než ta evropská.

Nám Čechům, právě tak jako Rakušanům, to vojenské pozdvižení trvalo poněkud déle. K nám se to přivalilo už koncem toho nešťastného září roku 1938, když nás naši spojenci nechali na holičkách a předhodili Němcům tak, jako se předhazuje sousto hladovým vlkům. Francie nás bídácky zradila se souhlasem Velké Británie. Nejen to. Naši domnělí přátelé na Západě nám tehdy dali jasně na srozuměnou, že nebude-li Československo kapitulovat a Němcům nevydá Hitlerem požadované kusy svého těla, bude ono, Československo, a nikoli Německo, západními mocnostmi pokládáno za strůjce války. Nebraňte se, kapitulujte, zachraňte tak mír. Prezident Beneš dobře věděl, že kapitulací Československo mír nezachrání, že Hitlera vydání Sudet bez boje neuspokojí, a že válka je dříve či později nevyhnutelná. Nicméně kapitulaci prosadil, proti všem svým generálům i proti přání naprosté většiny Čechů. Mobilizace branných sil byla provedena během jedné jediné noci, a narukovali čeští muži bez rozdílu politického přesvědčení – ne tak zcela Hlinkovci rozvrácení Slováci. O následcích kapitulace z doby Mnichova dosud nepadlo poslední slovo, a zdá se, že ještě dlouho nepadne, a že se ještě dlouho bude v Čechách uvažovat o důsledcích Benešova rozhodnutí nebojovat.

Jestli si někdy v historii přál celkem mírumilovný národ válku, byli to tehdy právě Češi. Když došlo v březnu roku 1939 k německé okupaci životaneschopného zbytku republiky, bylo Čechům naprosto jasno, že Hitler si válku přeje, že jí vyprovokuje, a že čím dříve válka vypukne, tím spíše bude kynout Čechům naděje na osvobození od německé zhouby. Ovšemže, pozdě bycha honit, jak zní to české pořekadlo. Mnichovští naivkové, naši zrádci, se důkladně přepočítali a museli potom čelit německému náporu bez náležité vojenské přípravy. Stalinův Sovětský Svaz, skoro do samého vypuknutí války německým útokem na Polsko nejurputnější odpůrce Hitlerova Německa, jakoby se pak otočil na obrtlíku o stoosmdesát stupňů, a s hanebnou prohaností podepsal s Němci smlouvu o neútočení, a poskytnul tak Německu skoro dva roky klídu na východní straně. Po několikaměsíčním vyčkávání na západní frontě Němci nakonec udeřili na západě plnou silou. Tak jako za první světové války, tak i za té druhé napadli zákeřně Belgii, obešli francouzskou Maginotovu linii, a pokořili Francii k její vlastní kapitulaci. Tou dobou již mnichovanští naivkové Hitlerovi přestali konečně věřit. Naivkové nebo zrádci? Či naivní poseroutkové? Ovšemže se i proslýchalo, že západní mocnosti poštvou Hitlera proti Stalinovi a nechají je jeden druhého vykrváčet. K tomu nakonec nedošlo, a Stalinův tah převrátil jejich úmysly v jejich vlastní neprospěch. Ať tomu tak bylo či nebylo, Československu se dostalo notné lekce. Že totiž bude jeho svoboda obětována, kdykoli to ti velcí budou pokládat za vhodné, smlouva nesmlouva. Také Sovětský Svaz nebral na úděl Československa ohledy, uznal slovenský Štát de iure, teprve německá akce Barbarossa Stalina probudila do reality. Pak najednou, zčista jasna, se započal vypočítavý gruzínský Iosif Vissarionovič Džugašvili i československého stébla, jakkoli slabounkého, chytat.

V době, kdy Německo napadlo Sovětský Svaz, tedy v červnu 1941, odolávala na západě jen Británie, sama a bez přímé americké vojenské pomoci. Británie tehdy odolávala spíše sebevědomím Winstona Churchilla a vlastní tradiční odvahou než prostředky vojenskými. Churchill okamžitě ohlásil spojenectví s napadeným Sovětským Svazem. Beneš v Londýně německým útokem nijak překvapen nebyl. Očekával ten vývoj již od počátku války. Sovětskému ústupu k Moskvě a k Leningradu, a potom až hluboko ke Kavkazu se dostalo vzpruhy vstupem do války USA po japonském

útoku na Pearl Harbour, a po těžce sváděných kolosálních bitvách ve Stalingradu a v Kursku se počínala vlečná situace v Evropě radikálně měnit. Vítězné vylovení anglo-amerických vojenských sil v Normandii pak jednoznačně předznamenalo německou porážku, k níž však došlo právě až v květnu 1945. Od počátku toho roku se západní Spojenci probíjávali do srdce Německa, zatím co se rudá armáda valila nezadržitelně a neúprosně k Berlínu. Na Labi si podali Američané s Rusy ruce, a v zápětí došlo k bezpodmínečné německé kapitulaci. Jak si během těch všech událostí vedlo svými spojenci zrazené Československo?

Těsně před válkou rozkouskované Československo si vedlo během války a po jejím skončení všelijak. Benešova Londýnská vláda zachovávala sice fikci územní jednoty, ale Podkarpatská Rus se brzy po obsazení sovětskou armádou de facto od republiky oddělila. Tisovo Slovensko za Hitlerova přispění se dopustilo zrazení první republiky, stalo se spojencem německého vpádu do Polska a Sovětského Svazu, a jen Slovenské povstání v horách kolem Banské Bystrice na sklonku léta 1944 mu přineslo jisté omilostnění. Ku konci války se Slováci počali obávat sovětského trestu, a i odtržení své východní části obývané Rusíny a jejího připojení k Ukrajině. Slovensko nakonec akceptovalo Benešovu vládu, ale vliv Hlinkovců se nepřestával prosazovat. Většina hlinkovských pohlavárů uprchla do americké okupační zóny Německa, a odtud nepřestávala brojit proti „Čehúnům“. Čechy nepřestávalo udivovat, proč se Američané zastavili v okolí Plzně a nedokázali přispěchat pár desítek kilometrů na pomoc pražským povstalcům. Začínalo vycházet najevo, že to byl důsledek dalšího odepsání Československa a jeho přiklepnutí do sovětské sféry mocenských zájmů. Právětak dopadli Poláci – a ti kdysi nekapitulovali! Západní Spojenci si nechtěli pálit prsty a provokovat mohutnou rudou armádu. Kromě toho byli Češi svědky toho, jak k Američanům utíkali vylovení kolaboranti a nacházeli v jejich okupační zóně Německa ochranu – ani navrácení Karl Hermanna Franka do rukou české justice nebylo žádnou lehkou záležitostí. Navíc Češi nemohli zapomenout na příkoří Mnichova, a na způsob, jakým s nimi v mnichovské krizi jejich vlastní „přatelé“ jednali. To všechno přispívalo k popularitě Sovětského Svazu. Jeho zrádný pakt o neútočení s Německem se omlouval dost lehce pouhou taktikou.

Není dodnes pochyby o tom, že západní mocnosti dovedly odepsat Československo a předhodit je v Mnichově německým zvlčlilcům. Je též Čechům dobře známo, že byla jejich strategicky významná země ponechána Stalinovi, když to Západ začal pokládat za nevyhnutelné. Není tedy divu, že i dnešní Češi pociťují jistý odstup od nekritického velebení Západu – a to se týká především Británie a Francie. Američané se na mnichovské zradě nepodíleli, jejich neohrožený prezident Reagan byl nakonec jeden z těch, kdo položil ruský bolševický stát na lopatky, a kdysi právě především Američané i dopomohli k utvoření našeho samostatného státu. Brzy ale dokázali pozapomenout na německé hrůzy, a soustavně dopomáhali Německu dokonale se zrekonstruovat. Je dnes otázkou zda udrží v budoucnu Němce na uzdě. Češi snad i proto dnes dosud váhají zamilovat se do Západu nezměrnou láskou jeho obdivovatelů. Jen kdyby se Rusko dovedlo přes noc proměnit ve svobodný a svobodmilovný stát. Jen kdyby! Je tu ovšem samozřejmě to velké kdyby. Mezitím Češi doufají, že v Evropské Unii nenarostou Němcům příliš ostré rohy – a Češi toho jejich trkání už v minulosti zakusili dost a dost.

Je tedy vedena vzpomínka na zakončení druhé světové války úvahami nejen radostnými. Během té války okoušeli Češi německou zpupnost plnými doušky. Po válce pak žili po desítky let se sovětskou oprátkou kolem krku. Podaří se Čechům žít vůbec někdy opravdu bez těch oprátek?

Můj život

Sydney 22. 8. 1997 Bohuslav Šárka

Již kdysi jsme uveřejnili povídání bratra Bohumila Šárky o jeho životní pouti z Kňovic u Sedlčan do Austrálie, kde se kdysi usadil, založil rodinu, zakoupil velmi dobře situovaný a hodnotný dům a nabyt podstatného majetku. Jako kuchař, pekař, cukrář, taxikář, ale hlavně jako bystrý chlapík, který si umí se vším poradit. Dnes zde toto jeho poutavé vyprávění přinášíme znovu. Protože jím však bylo ukončeno už v roce 1997, doplňujeme je několika podstatnými body z posledních čtyřiceti let. Ve svých čtyřiašedesáti požehnaných letech se bratr Bohuslav na svět usmívá ještě dost šibalsky, přesto ale jsme museli vzít pero tentokrát do ruky my, a tak v líčení jeho

dalších osudů pokračovat. Zde je tedy trest toho, co nám náš statečný Kňovičan předestřel, jednak vlastními ústy, a jednak za pomoci písemných poznámek dcery Elišky.

Redakce Věstníku:

Narodil jsem se 12. 5. 1921 v Kňovicích č. 32. Chodil jsem do obecné školy 5 let v Chlumu u Sedlčan. Chodili jsme pěšky tam i domů, autobusy tenkrát nejezdily. Po obecné škole jsem chodil 3 roky do měšťanky v Sedlčanech; také pěšky jako ostatní hoši, někteří chodili až do Křepenic. V roce 1929 rodina rozhodla, že se musím něčím učit. Škola mne moc nezajímala, přestože jsem celkem dobře prospíval, ale jako mladý kluk jsem říkal, budu cukrářem. Naši to nezapomněli a našli mi místo v Příbrami v Pražské ulici. Byla to dobrá cukrárna, ale práce byla těžká; čistit plechy, které měly spálený cukr a povidla, nebylo lehké. Tenkrát se říkalo učedník mučedník a bylo to pravda, první rok byla jen dřina. Byl jsem tam 3 měsíce a onemocněl jsem, pracovali tam 4 cukráři, nechtěli to čistění sami dělat a tak mně stále říkali, že to nic není, že je v cukrárně teplo a že to přejde. Ale začala mě bolet hlava a otékat nos až to bylo tak špatné, že mě majitel obchodu dal do příbramské nemocnice. V nemocnici se to nelepšilo, měl jsem hroznou bolest hlavy, ani jsem nevěděl, co se mnou dělali. Převezli mě do Prahy na Německou kliniku. Tam mně doktoři vytáhli dva horní zadní zuby, rozřízli mi patro v ústech a vytáhli nějakou špatnou tekutinu. Měl jsem štěstí, že jsem nezemřel. Na patře v ústech mám stále ještě díru, proto asi nikdy na tu bolest nezapomenu. Celkem jsem byl asi 3 měsíce v nemocnici, doktoři se na mě chodili dívat, učil jsem se německy, a když jsem přišel domů, otec byl rád, protože on v mládí pracoval ve Vídni a mluvil dobrou němčinou. Za krátký čas jsem dostal místo učedníka pekařství v Praze na Letné u Matějovských; měli prý býti vzdálení příbuzní s naší rodinou. Měl jsem dobré ubytování a byla to do té doby nejlepší část mého života; mohl jsem jezdit často domů do Kňovic. V Praze jsem večer chodil do privátního obchodního kursu. V roce 1939 jsem dostal tovaryšský list. Bruslil jsem na Štvanici a zlomil jsem si nohu a tak jsem byl zase v nemocnici. V té době nás nechali dlouho ležet na posteli s nohou na kladce drženou vzhůru. Byla to otrava a až za 8 týdnů sundali sádku. Dnes se tomu lékaři smějí, ale tenkrát moje matka, když viděla rentgen, plakala a říkala: budeš mít krátkou nohu. V nemocnici jsem se učil anglicky. Po zotavení jsem začal pracovat u pojišťovny; byl tam Míla Sůsů z Kňovic, pracoval v Táboře a já ve Strakoncích, ubytovaný v hotelu Bílá růže. Vše bylo dobré, ale v roce 1941 vzali Němci ročník 1921-22 na práci do Německa. Ze Sedlčan bylo několik vagonů, ale po cestě nám přidávali další, až nás byl velký vlak. Přijeli jsme do Falknova v Sudetech v noci ve 3 hodiny. Byla tma, každý spal, nesmělo se v noci svítit, protože byly letecké nálety. Měl jsem kufr vedle dveří vagonu a čekal jsem, až se bude vlak rozjíždět. Když zapískali a vlak se rozjížděl, hodil jsem kufr ven a vyskočil. Ráno pak jsem šel na pracovní úřad hlásit se o práci. Ptali se mě, co jsem dělal, řekl jsem, že jsem vyučený pekař, ale že jsem pracoval u pojišťovny, měl jsem výuční list a také průkaz od pojišťovny, roční jízdenku na vlak, tenkrát to bylo psané napřed německy a pak česky. Dali mi místo v Kynšperku; pracovali tam také Francouzi, majitel byl starší nacist, ale dobrý zaměstnavatel. V roce 1944 přišel policista se starým civilistou a začali mě vyšetřovat, jak jsem se tam dostal, ptali se mě na různé věci a já měl strach, že mě zavřou, protože jsem utekl z toho transportu. Ale ten civilista se najednou začal ptát, co jsem dělal u pojišťovny. Řekl jsem, že jsme likvidovali požáry, motorické nehody a také uzavírali nové pojistky. Zavolali majitele podniku, ptali se, jak je spokojen s mou prací a jaké je moje chování: on mě chválil. Potom mu ale řekli, že je nedostatek pracovních sil, že já musím pracovat, kde je to nutnější. V té době bylo bombardování německých měst ve velkém rozsahu a přesto, že náš úsek byl kraj Chebský a Karlovarský, museli jsme jezdit i do Bavorska likvidovat a vyplácet pojistky hlavně menším ne úplně zničeným podnikům; jezdili také Češi stavební inženýři a i účetní. Měl jsem trvalou jízdenku na vlak. Kňovice byly obsazeny německou armádou, moji rodiče bydleli v Hostomicích pod Brdy. Jezdíl jsem v té době každý měsíc do Hostomic k rodičům, ale jen na jeden den na návštěvu. O Vánocích 1944 byla již všechna větší města v Německu značně poškozena bombardováním. Přijel jsem do Hostomic a nechtěl jsem se vrátit zpět, ale rodiče se báli a tak jsem musel jet. Přes všechno bombardování v Německu na vesnicích a menších městech šel život poměrně klidně, lidé dostávali přiděly potravin a i domácí potřeby, organizace byla dobrá. V Německu pracovalo 20 milionů cizích dělníků ve všech oborech hospodářství, policie měla kontrolu až do konce války, ale v březnu 1945 jsem poznal, že mají moc práce. Ráno

1. 4. 1945 jsem sedl na vlak a místo na západ jel jsem na východ do Hostomic a již jsem se nevrátil. Válka skončila 8. 5. 1945, americká armáda byla v Plzni, Stalinova armáda, většinou na koních, se pomalu plížila přes Moravu do Čech a v Praze se bojovalo; zbytečně lidé zemřeli. Po skončení války jsem se vrátil do Kynšperku. Město mělo 5,000 obyvatel – Němců, 200 Čechů, většinou mladých, kteří tam za války pracovali jako já. Ustavil se Národní výbor, byl jsem zvolen do výboru a měl jsem zásobovací oddělení. Moje sekretářka byla Zuzana Krehanová, 25 let stará. Hezká holka, profesorka filosofie, mluvila perfektně česky, německy a anglicky. Otec byl štábní kapitán v československé armádě za první republiky, zemřel těsně před válkou, její matka byla Němka, mluvila velmi málo česky. Mluvil jsem s ní jen německy, měli hezké ubytování a já jsem se k nim nastěhoval. Německé podniky byly dávány do národní správy československým občanům a dostal jsem národní správu na podnik, kde jsem za války pracoval. Podle smlouvy majetek se měl splácet Národní bance malou částkou z obrátu peněz. Byl jsem šťasten, jak vše vyšlo, moji rodiče se přestěhovali z Hostomic do Kynšperku a já myslel, že mám postaráno o budoucnost. Rok 1948 začal změnou vlády 28. února a vše se začalo měnit, podniky se znárodnily, ztratil jsem národní správu, rodiče se přestěhovali do Kňovic a já do Prahy. Příbuzný z matčiny strany měl dobrý obchod na Žižkově, měl nákladní auto, kupoval jsem pro něho ovoce a zeleninu na venkově. Můj příbuzný Karel Hejda, měl vilu na Sázavě a moje holka Zuzana tam přijela na několik dní; než odjela, řekla mi, že dostala místo jako profesorka na universitě ve městě Kassel v Německu. Její starší bratr bydlel a pracoval v Londýně jako vedoucí mezinárodní společnosti, přijel do Prahy a odjeli oba z republiky; přitom mně vzali nějaké oblečení do ciziny. V roce 1949 byla již velká změna celého národního hospodářství; od 1. 1. 1949 začali znárodnovat všechny střední i malé privátní podniky. Hranice republiky byly již dobře obsazeny, ale věděl jsem, kde řeka Ohře tvoří česko-německou hranici a tak jsem se rozhodl opustit domov. 1. 6. 1949 jsem šel na návštěvu ke známým do Chebu a čekal jsem, až bude pršet. Pohraniční stráž tam měla psy, a bylo lépe přecházet za deště. Řeka je tam mělká, ale protože pršelo několik dní a šel jsem přes pole, boty byly plné bláta a polní země, byl jsem unaven a řeka byla částečně rozvodněná, těžko jsem se dostával na druhou stranu řeky. Konečně jsem dosáhl břeh hrozně unaven, ani nevím, jak dlouho jsem seděl na břehu té řeky. Byla tma, tři hodiny ráno; pomalu jsem se vlekl deštěm na nejbližší policejní stanici. Když jsem přišel na stanici, již se rozednívalo. Byla tam jen uklízečka, starší paní, velmi hodná, přinesla umyvadlo s vodou, dva ručníky a starší převlečení. Moje oblečení usušila, a když přišli policisté, oblékal jsem se do svého oblečení. Odvezli mě na nejbližší americké vojenské velitelství, byl jsem asi dvě hodiny vyslýchán, proč jsem ilegálně přešel hranice. Pak mě odvezli do přechodného tábora Würzburg. Město bylo celé rozbité válečným bombardováním, jen ten zámek stál nad řekou Main. Druhý den jsme jeli do Ludwigsburgu do tábora politických uprchlíků. Byly to vojenská kasárna bývalé německé armády: velké budovy. Bylo nás 5,000 Čechů. Vedení tábora bylo demokratické. Volili jsme výbor tábora a také vedoucího tábora. Všechna pracovní místa byla obsazena členy tábora. Mezinárodní uprchlická organizace platila veškeré finanční výlohy. Zaměstnanci dostali normální německé mzdy. Velká většina lidí byla nezaměstnaná. Měl jsem štěstí, již třetí den jsem pracoval ve skladišti, přijímal zásoby do kuchyně a také vydával, co bylo třeba k udržování tábora. Než jsem přišel, říkali, že se ve skladišti krade a že musí být nový skladník a tak mi to dali. Skoro všichni jsme žádali emigrovat do Ameriky, ale Amerika měla sedm let čekací lhůtu a v táboře bylo málo jídla, ubytování bylo špatné; v Německu byly v té době dva miliony lidí nezaměstnaných. Každý chtěl rychle ven. Moje bývalá milenkyně Zuzana na mě zapomínala, přesto, že jsem ji několikrát navštívil; měla dobré místo jako profesorka a lepší společnost než uprchlíka. Zažádal jsem emigrovat do Austrálie. V květnu 1950 nás převezli do Delmenhorstu, kde jsme čekali na loď do Austrálie. V červnu jsme vyjeli z Bremenhaven přes Suezský kanál do Austrálie. Loď jménem Nelly byla vojenská dopravní loď celkem nová, rychlá, jídlo bylo výborné, ale v kabinách jsme byli nacpáni jako sardinky. Cesta byla dobrá, zábavná, každý se cpal jídlem, až to bylo nezdravé. Vyjeli jsme ze Suezského kanálu, moře bylo rozbourené, loď se válela ze strany na stranu a skoro každý byl nemocen; i ti námořníci. Cesta trvala o týden déle, přijeli jsme začátkem července do Melbourne. Ve městě byly krásné obchody plné kvalitního zboží; jaký to rozdíl při srovnání s chudou Evropou. Parky krásné, upravené, ulice čisté, po stranách hezké domy,

dávali jsme se na to, jak ženy, které s námi přijely, obdivovaly kvalitní zboží v obchodech. Práce bylo všude, ale my jako emigranti jsme museli podepsat smlouvu na dva roky a jít pracovat, kam nás poslali. Většina hochů šla pracovat na velkou přehradu, jiní na cukrovou třtinu. Měl jsem zase štěstí, v Německu jsem udělal teoretickou zkoušku na kuchaře, a protože jsem se učil celý rok pilně angličtinu, pracoval jsem jako kuchař v táboře pro evropské emigranty. Plat byl dobrý, jídlo a ubytování zdarma, měl jsem vlastní pokoj a pracovní oblek. Za tři měsíce jsem věděl jak vařit pro 500 lidí a poněvadž kuchařů bylo nedostatek, dostal jsem místo jako druhý kuchař v táboře pro anglické emigranty. Bylo nás pět kuchařů: šéf byl Australan, ostatní Evropané. Měli jsme dvacet pomocníků v kuchyni velmi moderně zařízené, pracovalo se na dvě směny. Šéfkuchař byl často opilý, dělal jsem za něho rozvrh práce a objednával zboží. Ředitel podniku to viděl, řekl, dělej to sám, dám mu výpověď. Práci jsem rozdělil tak, že jsem mohl pracovat ráno časně v pekárně jako druhé zaměstnání. Za rok jsem koupil nové auto. Seznámil jsem se tam s mojí ženou, pracovala jako sekretářka a za dva roky jsme měli dost peněz něco podnikat. V Geelongu a v Melbourne byly obchody drahé, jeli jsme do Sydney. Peníze si půjčit bylo tenkrát velmi těžké, dal jsem zálohu na obchod, velké cukrářství, ale měli jsme jen polovinu peněz; půjčku jsem dostal, úrok byl vysoký a měl jsem zase štěstí, že jsem to mohl za tři měsíce prodat s výdělkem. Nikdy jsem tak tvrdě a dlouho nepracoval beze spánku jako ty tři měsíce, jen abych mohl platit úroky a neztratil peníze. Manželka chtěla koupit dům, obchod nechtěla ani vidět. Konečně jsem ji přemluvil a koupili jsme velmi dobrý obchod blízko středu města ve velmi dobré pozici. Za tři roky jsme koupili dům, který má dnes cenu jeden milion dolarů a ještě nyní zde bydlíme. 22. 2. 1963 se narodila naše dcera Eliška; prodal jsem většinu akcií a koupil jsem první blok bytů. Každý rok jsme měli dovolenou, v roce 1972 jsme jeli na tři měsíce do Ameriky a Kanady. Jeli jsme první třídou, měl jsem kabinu s klukem, manželka s dcerou; každá kabina měla sluhu, který vše čistil, žehlil prádlo, oblékal kluka i mne. V začátku nám to bylo trapné, ale brzy jsme si na to zvykli. Sluhové byli indického původu, mluvili plynule anglicky. Ošetřovatelky vzaly ráno děti k snídani a neviděli jsme je až po večeri. Každý večer byla zábava na lodi, sluha čekal v kabině u dětí, dokud jsme nepřišli spát. Vrátili jsme se do Sydney, obchod šel dobře, měl jsem dobrého vedoucího, pracoval u nás do roku 1976, kdy jsem obchod prodal. Můj vedoucí začal pracovat pro sebe a dnes je milionářem. 23. 7. 1973 jsem jel do Evropy získat více znalostí o výrobě a prodeji cukrářských výrobků. Byl jsem členem výboru Živnostenské komise v Sydney, a poněvadž jsme zde měli návštěvu německého Svazu cukrářů, a já jsem je vozil, dostal jsem doporučení navštívit potravinové podniky v Evropě. Byl jsem tam 40 dní a po návratu jsem psal do zdejšího potravinářského časopisu. Stále bylo na co myslet, byl jsem také místopředseda klubu "Sydney Football Club Prague"; prvních 10 let jsme jako Čechoslováci vyhráli všechny hlavní soutěže, protože nebyla emigrace z CSR, přijímali jsme cizí hráče a po dvaceti letech jsme to nemohli financovat. Jugoslávci nás převzali. Záslouhou našeho klubu zde hrála Slávie, Sparta, Slovan Bratislava a Košice; hoši si zde tenkrát vydělali tvrdou valutu v penězích. Jako člen Sokola jsem jezdil na sokolské slety Sokola v zahraničí. Slety se konaly každé 4 roky v hlavních městech evropských států. Byli jsme uctivě vítáni hlavně ve Vídni a v Paříži, kde nás vítali nejvyšší političtí hodnostáři.

Roku 1976 jsem poprvé dostal povolení navštívit svoje rodiče v Kňovicích. Do té doby jsem nevěděl, jestli se tam ještě vrátím. Myslím, že každý, kdo opustil místo, kde se narodil, chodil do školy, když bydlí v cizině, chce se vždy, pokud může, podívat se zpět na ta místa, kde strávil nejmladší léta svého života. Byl jsem jediný Kňovičák narozený 1921, moji nejlepší kamarádi byli starší, Karel Plachý, Míla Sůsů a František Lech, kteří bohužel již nežijí, ale tenkrát ještě žil Karel a František; oba se o mne opravdu starali. Strávil jsem s nimi velmi příjemný čas a jsem přesvědčen, že i oni si užili moji společnost. Znal jsem také dobře Václava Mandovce, byl několik let starší, učil mě dělat pišťaly z kaštanových stromů a choval se ke mně přátelsky v mládí. Jenže v té době mě každý varoval, abych mu nic neříkal proti komunistům. Mluvili jsme spolu krátce, poradil mi jak si prodloužit povolení k pobytu o měsíc. Pošta šla pomalu a manželka v Sydney se bála, že se nevrátím. Po příjezdu do Sydney jsem měl být ve výslužbě, ale měl jsem mnoho pošty, stále investuji na burze a v realitách, takže ještě dnes nemám čas na psaní. Koupil jsem také taxi ve společnosti, kde mám značnou částku akcií a až do 75-ti let jsem jezdil, když jsem

neměl řidiče. V roce 1982 jsem jel do Evropy porovnávat poměry a kontrolu zákonů, podle kterých se taxi provoz řídí v různých státech. Projel jsem a popsal všechny státy mimo východní Evropy. Nejdéle jsem se zdržel v Curychu, kde měli první kontrolu provozu taxíků. V Sydney máme nyní kontrolu všech vozů přes počítač. Počítač je spojen se satelity, každé taxi má počítač spojený s centrálou, takže vedení centrály vidí taxi v ulici, po které jede. Je to velký pokrok od roku 1982. Čekám, co ještě mohou vymyslet. Celou cestu po Evropě a rozhovor s majiteli taxi společností i chování, postoj k zákazníkům a ústroj řidičů jsem popsal v patřičném časopise. Mělo to dobrý ohlas a doufám, že jsem tím přispěl k zlepšení v tomto odvětví provozu.

Je mi nyní 76 let, jsem celkem zdravý a stále ještě pracuji. Máme tři vnoučata a to je naše největší starost. Pokud mám čas, hraji několikrát za týden golf.

Tímto jsem se snažil stručně popsat svůj život. Svým dětem říkám: „Když máš pravdu, nikoho a ničeho se neboj, buď činný a podnikavý, tím pomůžeš nejen sobě, ale i lidské společnosti.“

Od sedmdesátých let procestoval hezký kus světa, a několikrát trávil i jistou dobu v Čechách. Navštěvoval samozřejmě i rodné Křovice, a setkával se s někdejšími přáteli, pokud ještě žili, a určitou dobu pobyl i v českých lázních. V té době se rovněž stal majitelem vlastního taxíku, a ten potom proháněl sydneyjskými klikatinami po plných dvacet let. Cestoval však i po Austrálii. V roce 1979 navštívili s manželkou Josephinou v Queenslandu Surfer's Paradise – a to byla jejich první společná cesta bez doprovodu dětí. V Surfer's Paradise jim kdysi padla do oka šikovní „unitka“, v níž tam potom i jako její vlastníci pobývali. V té době už dcera Eliška vedla baletní školu a syn Josef navštěvoval střední školu v St. Aloysius v Kirribilli. V roce 1980 vzal bratr Bohuslav dceru Elišku do Evropy na jeden ze zahraničních sokolských sletů. Pak spolu pokračovali přes Švýcarsko, Německo, Rakousko, Dánsko, Belgie, a Francii do Benátek v Itálii. V Paříži se zúčastnili oslav francouzského národního svátku, ve Vídni se tančily valčíky, v Bruselu spolu shlédli oslavování fotbalového vítězství Itálie – Elišce se cestování po Evropě líbilo a byla jím nadšena... Po návratu do Sydney se Eliška zúčastnila několika zájezdů s hudebními pořady, a náš bratr Bohumil, jako zdatný obchodník a podnikatel, zakoupil druhý taxík. Manželka se stala Národní předsednicí klubu V.I.E.W, a jako pracovnice v této dobročinné organizaci cestovala po celé Austrálii a navštěvovala její místní odbočky. V zámoří spolu navštívili manželé Šárkovi Evropu a také Československo, kde ji Bohoušek seznámil se svoji rodinou. Manželka též cestovala s výpravou Woman's Weekly World Tour, a při té příležitosti navštívila i svoje rodiště v Anglii. Dcera Eliška se vdala, a v roce 1987 se jí narodila na Štědrý den dcera Emily-Rose, Bohouškovo první vnouče. Synovi Josefovi koupil jako svatební dar byt v Neutral Bay. Dnes má syn Josef s manželkou Štěpánkou tři děti a odstěhovali se do sydneyjské čtvrti French's Forest. Syn nyní pracuje jako „elektrický inženýr“ v dolním průmyslu. Všem jejich dětem se vede dobře... Protože ale neštěstí nechodí jen po horách, byla i rodina bratra Bohuslava postižena různými chorobami a operacemi. Nejhůře dopadla jeho manželka Josephine, když byla postižena Parkinsonovou nemocí; přesto však ještě spolu navštívili před jejím skonem Tasmánii, než v roce 2005 zemřela... Dcera Eliška se vdala již po třetí, a bydlí s nynějším manželem v domě v Cremorne. Její dcera z prvního manželství vystudovala hudební konservatoř v Sydney, a pořádá – někdy i s matkou Eliškou – hudební produkce... V roce 2006 – po operaci kolena bratra Bohouše – doprovázela dcera Eliška se svým manželem našeho letošního oslavence čtyřidevadesátky na cestě po Dunaji směrem od Budapešti proti proudu, a skončili v Českém Krumlově... Dnes již bratr Bohuslav taxíky neřídí, výhodně je prodal. Tak výhodně jak prodal i svoje jiné obchody. Ovšem jako věčný neposeda je stále ještě členem golfového klubu v Cammeray, kde už před mnoha lety zřídil tak zvaný Friday club. Dosud se zabývá investicemi a pilně sleduje burzovní pohyby. Před několika týdny se bratr Bohuslav ocitnul na několik týdnů v nemocničním ošetřování, dnes ale opět běhá jako rybička, byť i nepluje přímo jako štika. Nuže, tolik k doplnění běhu života rodáka ze vsi Křovic u středočeských Sedlčan, jehož světová vichřice zavála až na druhý konec světa, kde se dovedl prosadit jako nezdolný a ničím dosud i v tom nejvyšším věku nezdolaný a energický muž: jako málokterý ze svých současníků. Bratře Bohoušku Šárko – jen tak dál. Jen tak dál!

(Pokud se vám zdá, vážení čtenáři, náš pohled poněkud obestřen nejistotou či opakováním, omluvte nás, prosím.)

Nevěřme ranním mráčkům, mohou se rozplynout... *Jana Rich*

Hned po ránu mít objednání u lékaře, specialisty, není právě moc radostné. Zvláště, když nečekáte příliš dobrou zprávu.

Nu, jela jsem si tam pohodlně v autě, tedy já neřídím (již v minulosti jsem se přiznala, že nejsem motoristka), vezl mne můj manžel, jako tedy vždycky. Samozřejmě parkování jsme našli až za rohem pěkně dolů z kopce. Vyšlapali jsme to.

Pan doktor byl jako vždy milý, ale příliš dobrou zprávu mně bohužel nedal. To se ale stává, že? Konečně věk přibývá, a tak zprávy od pánů doktorů jsou většinou ne právě nejradostnější.

Vyšli jsme z ordinace na ulici a můj milý manžel mi nabídl, abych tam na chodníku na něj počkala, že pro auto dojde, blok objede a přijede mne vyzdvihnout. No ráda jsem tu nabídku přijala: ani šlapání z kopce není moc příjemné.

Stojím tedy na chodníku, dívám se kolem sebe na kvetoucí keře a trpělivě čekám.

Najednou vidím, že přijíždí listonoš. Jak je zde v Austrálii zvykem, tedy na motorce, v pěkně žluté haleně a samozřejmě s helmou na hlavě. Když se blížil ke mně, ustoupila jsem z chodníku na trávník, abych mu udělala místo.

Jak pan listonoš dojížděl, zpomalil a poděkoval.

V tu chvíli mě něco napadlo a opravdu nevím, jak mě to mohlo napadnout.

„Pane listonoši, neděkujte, vždyť já tu na vás čekám.“

„Vy na mě čekáte? Co pro vás mohu udělat?“

„No já totiž doufám, že mně vezete pěkné milostné psaníčko.“

Čekali byste, že se zasměje a pojede dál. Ne. Otevřel brašnu a předstíral, že tam hledá to psaníčko. Po chvíli hledání mi odpověděl.

„Je mi opravdu líto, ale dnes tam to psaníčko není. Zkuste tu počkat zítra, třeba zítra ho přivezu.“

Nu, já bláhová prababička jsem tam samozřejmě druhý den nečekala, ale to ráno toho dne milý pan listonoš dokázal rozehnat všechny mráčky.

KDO RYCHLE DÁVÁ – DVAKRÁT DÁVÁ!

Václav Bříza

Ovšemže všichni velmi dobře víme, že italské sopky v Evropě, i jiné sopky rozseté po zeměkouli, budou dštít lávu ještě několik hezkých statisíciletí, ne-li déle. Právětak s oprávněním tušíme, že naše zeměkoule se nepřestane hned tak brzy otrásat a bořit lidmi postavené konstrukce jako hračky... To všechno my mudrcové dobře víme, ale přece jen s rukama v kapsách trpělivě čekáme, až k takové nějaké kalamitě opět dojde, a teprve potom začneme uspěchaně šukat sem a tam jako potrhlí. Tak to dopadlo i za nedávného zemětřesení v Nepálu. Během zemětřesení přišlo o život tisíce obyvatel, i mnoho turistů; v troskách zbořených domů se dlouho hledali tam za živa pohřbení, a trvalo snad dobrý týden, než se postiženým začalo dostávat pomoci – s těmi nejnnutnějšími potřebami k přežívání. Kdo by ale pochyboval o tom, že až dojde k další krizi – a k té dojde beze všech pochyb dříve či později – bude se to všechno opakovat, a postižení nešťastníci budou zase dlouho čekat na pomoc nás šťastnějších. Jsme opravdu nepoučitelní?

Rozhodně se nepokládám za řešitele světových katastrof. Za toho se určitě nepokládám. Napadá mě ale několik docela samozřejmých tahů, jak zabránit tomu dlouhému čekání na pomoc. My lidé – od Afriky po Vladivostok – věnujeme horentní sumy na vzájemné vyvražďování se. V tom jsme mistry, a dovedli jsme se vyvražďovat po celé lidské dějiny soustavně: šípy, palcáty, hmoždíři, puškami, děly, a v poslední době i atomovými zbraněmi. Na to nás užije, na tom nešetříme, na to se peníze najdou spíše než na chleba. Připravít si ale alespoň to nejnnutnější na pomoc postiženým v přírodních katastrofách, tím si my prsty mazat nebudeme. Organizaci Spojených národů máme, jejich slovní bitvy se zájmem sledujeme, jejich horentní výdaje na neúčinné zastavování bojů podporujeme. Proč bychom ale nemohli na každém světadílu udržovat něco jako stálé stanice rychlé pomoci opatřené tím, co ti postižení přírodními kalamitami potřebují prakticky vždycky – vodou, obyčejnými

tvrdými biskvity, obvazy, základními léky, nepromokavými stany a ne-li lékaři, tedy alespoň ošetřovatelkami v pohotovosti nasednout do helikoptér a včas dorazit na místo katastrofy? Se stanovišti například ve Švýcarsku, ve Švédsku, na Ukrajině, v Egyptě, v Kapském městě, v Libérii a v Nairobi, kolem New Yorku, v Texasu, v Panamě, na Aljašce, na břehu Amazonky, poblíže Ria de Janeiro, v Patagonii, v Arménii, u Teheránu; jedno nebo dvě stanoviště v Austrálii – a tak podobně. Jakmile by potom byla hlášena někde ve světě přírodní pohroma, hned by se dalo vyjet a včas zasáhnout. Co by to všechno tak mohlo stát? Mám dojem, že jen zlomek toho, čím se dokážeme tak systematicky rok od roku zabíjet.

Co ještě dodat? Co tomu říkáte vy? Nedosažitelná bláhovost?

Slovenské vysielanie SBS New Radio Schedule

One hour of programming on Friday at 3pm via:

- Digital radio (DAB+) (SBS Radio 3)
- Digital TV (SBS Radio 3)
- Online at sbs.com.au/slovak (live and catch up listening)
- iPhone and android app – SBS Your Language app (live and catch up)
- Podcasts

České vysílání SBS New Radio Schedule

One hour of programming on Thursday at 5pm via:

Digital radio (DAB+) (SBS Radio 3)

Digital TV (SBS Radio 3)

Online at sbs.com.au/czech (live and catch up listening)

iPhone and android app – SBS Your Language app (live and catch up) Podcasts

*****

SOBOTNÍ VOLEJBAL-SATURDAY VOLLEYBALL ČERVEN-JUNE 6. & 20.

VOLEJTE MARTU – RING MARTA 9130 6781

*****

#####

**SOKOLSKÁ KNIHOVNA OTEVŘENA PRO
PŮJČKY KNIH OD ÚNORA DO LISTOPADU
VŽDY V PÁTEK VEČER OD 20 DO 21 HODIN. VOLEJTE
RAYE ČERNÉHO tel 02 9451 4886**

nebo PETRA ČERMÁKA tel 02 9981 4765

#####

Malování vajíček a loutkové divadlo Lenky Muchové v našem Národním domě

SPOJENÉ NÁRODY - ALE ČÍM SPOJENÉ?

Dáša Ptáčková

Společnost Národů, americkým prezidentem Wilsonem inspirovaná mezinárodní organizace se sídlem v Ženevě, byla spíše fórem mluvčích než efektivním instrumentem světového pořádku. Nepodařilo se jí zmařit Hitlerovy výboje ani Mussoliniho útok na Habeš – a zanikla již před vypuknutím druhé světové války. Když se počalo ku konci druhého mezinárodního konfliktu s ustavováním její následnice, organizace Spojených Národů se sídlem v New Yorku, snažili se její zakladatelé vylepšit její účinnost utvořením tak zvané Rady Bezpečnosti jako jejího vůdčího orgánu složeného z vedoucích velmocí jako stálých členů, z nichž každé bylo uděleno právo veta, a několika dalších členů bez práva veta, čas od času volených. Úmyslem zakladatelů této druhé mezinárodní organizace bylo zamezit situacím, kdy jedna z vítězných mocností ve druhé světové válce by se musela podřítit rozhodnutí většiny členů této Rady. Zpočátku se mohl stát členem Spojených Národů jen ten stát, který bojoval proti Ose Berlín-Rím-Tokyo, nebo jí alespoň válku vyhlásil. Dnes je členem Spojených Národů prakticky každý stát ve všech světadílech, od afrických miniatur po obry jako Ruská Federace či USA...

Co vlastně tedy spojuje ty dnešní Spojené Národy? Řekla bych, že to je pouze jejich existence a členství v této mezinárodní organizaci. Mnozí z nich, snad i jejich většina, nebo dokonce naprostá většina, jsou státy ovládané neomalenými diktátory, nebo skupinami vojenských uzurpátorů čas od času se střídajících u kormidla moci. To rozhodně platí o většině států na africkém kontinentě – a tam je dnes těch členských států a státeků několik desítek. Skutečných demokracií v Asii bude sotva malá skupinka, v Jižní Americe panuje permanentní neklid, a to platí i o celé řadě ostrovních státeků v Pacifiku. Jen Evropa, Austrálie a Severní Amerika se mohou pokládat za zeměděly hostící svobodné demokracie, i když je nutno pochybovat o demokratickém uspořádání v jistých balkánských útvarech slepených jakoby jen pro mezinárodní parádu. A kdo by se dnes vůbec odvažoval hledat svobodný demokratický stát na Středním Východě, kromě Izraele? Protože ale Spojené Národy jsou spojeny jen členstvím, má hlas Iránu, revolucemi zmitané Libye a nepatrných Šalomounových ostrovů utopených v Pacifiku stejnou váhu jako hlas USA. I Rada Bezpečnosti prošla údobím, kdy Sovětský Svaz permanentně vetoval všechna její rozhodnutí.

K čemu nám tedy organizace Spojených Národů doopravdy slouží? Na první pohled se spíše zdá, že její plénium slouží především jako fórum k permanentnímu kritizování jakéhokoliv počínání Spojených Států Amerických. Není divu, že Američané dnes Spojeným Národům nepřikládají téměř žádnou důležitost v mezinárodním rozhodování, přestože to byli právě oni, kdo kdysi stál u kolébky jejich založení. Mezi stálými členy Rady Bezpečnosti je už po desítky let komunistická Čína, která v ní nahradila nekomunistickou Čínu Čankajškovu, a bylo tomu po dlouhou dobu tak, že v Radě Bezpečnosti zasedaly jako permanentní členové dvě komunistické mocnosti, Čína a Sovětský Svaz. Dnes se dá hovořit o Rusku jako o státu nekomunistickém, i když má ještě daleko do demokratického uspořádání, a Čína je dnes bizarním útvarem kapitalistického bolševizmu.

Spojené Národy ale přetrvávají. Občas jsou pověřeny vyslat do té které země poloobrojené vojenské jednotky k zachování „míru“ – jejich skutečná účinnost je však dokonale problematická. Válčí se dál, vznikají a pokračují ozbrojená povstání, šíří se nové a nové nepokoje, svrhují se vlády a statisíce lidí přichází o životy. Samozřejmě, že posílání těch všech „peacekeeping forces“ a jejich udržování stojí Spojené Národy tisíce milionů. Moc toho nedokazují, ale svět se jimi ohrazuje proti nařčení z nicnedělání. Balkánské šarvátky nebyly zastaveny, na africkém kontinentě platí dosud neustále právo silnějšího, a vměšovat se do bojů na východní Ukrajině by se žádná vojenská jednotka vyslaná Spojenými Národy neodvážila.

Čím jsou tedy dnes Spojené národy spojeny? Snad jen svojí existencí jako takovou. Zdá se spíše, že je to jakýsi velkolepý mezinárodní debatní spolek, jakým kdysi byla i Společnost Národů. Je vůbec možné, aby se přece jen z něho jednou stala účinná páka policejních zásahů? To snad ukáže budoucnost. Přítomnost je na účinné zásahy chudičká. Spojené Národy ale máme, oháníme se jimi, moc o nich neuvažujeme – a zůstáváme tam, kde jsme vždy byli. Neodvažují se to místo nazvat pravým jménem.

IZRAEL: Den vzpomínek a Den nezávislosti

Neviditelný Pes 23. 4. 15 *Lubomír Stejskal*

Nový náčelník generálního štábu, generálporučík Gadi Eizenkot, ve středu 22/4 řekl, že všichni občané státu mají povinnost vzpomínat na padlé a uchovávat je ve své paměti. Stejně tak přispívat k budoucnosti země.

Eizenkot je šéfem štábu Obranného vojska Izraele – a hovořil tedy o občanech Státu Izrael. Dovolil bych si jeho slova rozšířit i na přátele Izraele všude ve světě: ***také my máme morální povinnost vzpomínat na izraelské padlé a přispívat k šíření dobrého jména moderní židovské republiky.*** I kdyby to mělo být pouze v našem okolí.

Kdo je skutečným přítelem Izraele, nemůže to cítit a vnímat jinak.

Generál Eizenkot hovořil u příležitosti střeďečního státního svátku Jom Hazikaron – Dne vzpomínek. Ten má v Izraeli své specifikum. Vzpomíná se na vojáky, kteří položili životy v boji za vznik a svobodu Izraele. Současně ale také na civilní oběti všech teroristických útoků. V zemi, která čelí teroristické hrozbě víc než jiné demokratické státy, ani jinak nelze. Všichni, kdo v Izraeli zaplatili daň nejvyšší, jsou hodni nejvyšší úcty.

Po Dni vzpomínek následuje ve čtvrtek 23/4 Jom Haacmaut – Den nezávislosti. Výroční den, v němž je oslavováno zrození moderního Izraele. Před šedesáti sedmi lety (podle židovského kalendáře) vyhlásil David Ben Gurion v Tel Avivu Stát Izrael. Byl to jeden z klíčových okamžiků v celých dějinách židovského lidu, mající neskonale větší význam než například 28. říjen 1918 pro Čechy a Slováky. Z mnoha důvodů – zde uvedu dva.

Bylo to tři roky po děsivé zkušenosti holocaustu, takřkajíc pekelným záměrům lidských ďáblů navzdory. Kromě toho: naposledy měli Židé svůj nezávislý státní útvar v období prvního a druhého století před naším letopočtem.

Zrození nezávislého Izraele po dvou tisíciletích je právem považováno za zázrak.

Otázka pro historiky. Kolik podobných příkladů můžeme uvést? Že by národ, který měl vlastní stát ve starověku, získal nezávislost v moderní éře novověku?

Na izraelské Deklaraci nezávislosti, která je vzhledem k výše uvedenému sama o sobě mimořádně působivým dokumentem, mě osobně nejvíc zaujala tato krátká pasáž:

Podáváme všem sousedním státům a jejich národům ruku s nabídkou míru a dobrého sousedství a apelujeme na ně, aby vytvořily pouta spolupráce a vzájemné pomoci se suverénním židovským národem usazeným ve své vlastní zemi. Stát Izrael je připraven podílet se na společném úsilí o rozvoj celého Středního východu.

Tato podaná ruka byla bez výjimky všemi arabskými sousedy Izraele hned první den odmítnuta. Arabové místo cesty míru zvolili okamžitě po zrození nového státu cestu války – proto a pouze proto arabsko-izraelský konflikt neskončil a ve vztazích mezi Židy a Araby dodnes nepanuje trvalý mír.

SVĚT: Alternativy budoucnosti ... a ideologická houpačka

Neviditelný Pes, Hannover, 17. Dubna 2015 *Luděk Frýbort*

Budoucnost má v zásobě velký výběr alternativ, jimiž se může vydat. Stalo se však zarážejícím obyčejem této doby vybrat si z nich tu nejpříznivější, neoptimističtější, a nad ostatními odmítat byť i náznakem zapřemýšlet, abychom se náhodou nedomysleli něčeho nepatřičného. Nebo, což není o mnoho poctivější, vycházet ze situace, jaká právě je, a předpokládat, že potrvá i po všechny věky příští. Ostatně věky nedlouhé; na rozdíl od našich prozíravějších předků dnešní politické a jiné elity příliš nezajímá budoucnost v rozsahu širším než – přinejlepším – jedné generace.

Proč se o tom zmiňuji: četl jsem nedávno v Lidovkách zasvěcený, dobře promyšlený článek o současném stavu věkovitého sporu palestinsko-izraelského. Jeho autor velmi správně dovozuje, že Izrael sotva může přistoupit na požadavky kladené mu

západními rádci (ustoupit na hranici z r. 1948, vpustit do země potomky arabských uprchlíků z téhož roku, vyklidit židovské osady na palestinském území, zřídit dopravní koridor mezi Gázou a Západním břehem Jordánu atd. atd.), jelikož by si tak sám nad sebou podepisoval ortel zániku. Na druhé straně zase nebude-li prý Netanjahuova vláda ochotná k ústupkům, že to znamená další ochlazení už takhle dost narušených vztahů se Spojenými státy, jediným spojencem a ochráncem, který může být Izraeli něco platný...

Na tomto místě bych si dovolil upřesnění: vztahů ne ani tak se Spojenými státy, jako s Obamovou administrativou. Barack Hussein Obama, dvěma muslimskými jmény (barak = arabsky *požehnaný*) obdařený a v islámu přinejmenším zčásti vychovaný, je sice dosti dobrý státník, než aby se otevřeně stavěl na arabskou stranu sporu, svou náklonnost však dává srozumitelně najevo mimo jiné i tím, co nedělá a neříká. O příčinách krvavého teroru na Blízkém východě sice uvažuje, slovem *islámský* jej však ze zásady neoznačuje. Rádění milic tzv. Islámského státu už dlouho volá po zásahu pozemními jednotkami, protože samo letecké bombardování ještě žádnou válku nevyhrálo; k tomu však není ochoten. Proč, lze si snadno domyslet: postavil B. H. Obama svou volební kampaň na slibech, že všechno bude dělat jinak a líp než ten kovboj Bush, což si asi měl lépe rozmyslet; pár let přešlo a už dělá všechno stejně jako ten kovboj Bush, až právě na tu pozemní intervenci. A snad, kdoví, i jakýsi rovněž nevyslovený sentiment pro syny Prorokovy na dně duše chová, neboť co se do dětské mysli zaseje, má sklon přetrvávat i nadále a brání zavelet k pozemní operaci proti Islámskému státu nebo zaujmout méně namrzlý postoj k izraelskému spojenci. Ale to už je beztak pomalu jedno. Druhé volební období Obamovi pomalu končí, do třetího nastoupit nemůže, a kdo přijde po něm, nastaví svou zahraničně politickou linii zase jinak. Ani nebude moci nenastavit: situace na pláních syrsko-mezopotámských se očividně mění ze zlé v ještě horší a chtě nechtě si vyžádá důraznějšího zákroku.

I když... pochybnost se vtírá, může-li být důraznější zákrok vůbec co platný. Rozprašit chaotické houfce džihádistů, pozavírat vůdce (ale jen proboha ne do Guan-tánama, to jemné povahy špatně snášejí) by pro profesionálně organizované, moderně vyzbrojené vojsko s leteckou podporou neměl být velký problém, jenže co dál? Tak, lidičky, udělali jsme vám tady pořádek, a vy si ho teď už udržujte sami... to tady už párkrát bylo a nijak zvlášť se neosvědčilo. Sektářskými boji rozeštvané země obsadit, zkorumpované ministry a úředníky povyházet a nahradit vlastními, ze zámoří povolanými, a to ne dočasně, nýbrž natrvalo... oj oj. Podobal by se takový postup po čertech kolonialismu a náš pokrytecký čas má za to, že krize se neřeší činy, nýbrž slovíčky. Kdepak. Nikdo není zvědavý na ovládnutí hadího hnízda zvaného Blízký východ, i kdyby z něj ropa řekami tekla. A zkusit to jinak, přijít, udělat pořádek a zase odejít... netrvalo by dlouho a stavem by znovu byl krvavý bláznec s jediným ostrovem pořádku, demokracie a občanské svobody, zvaným stát Izrael. Ovšemže ostrovem ze všech stran poučováním a káraním za necitelné nakládání s palestinským lidem, z toho se za těch sedmašedesát let už stal jakýsi politický folklor. Má ještě smysl hledat nějaké řešení?

Nu, snad by i mělo. Ovšem... nelze vyřešit problém, aniž bychom mu porozuměli, což by mělo být zřejmé, ale jaksi není. A nelze problému porozumět, aniž bychom se dobrali kořenů, z nichž vyrůstá. Kořen, z něž vyrostl krvavý předněvýchodní bláznec, kručíme to jak chceme, nese jméno *islám*. Ne náboženství jako každé jiné, jak nás utěšují ti, jimž by neškodilo si občas projít pár stránkami koránu, nýbrž ucelená, výjimek ani odlišných výkladů nepřipouštějící soustava věroučných, politických, právních, vojensko-strategických, společensko-rodinných atd. doktrín, přitom soustava znehybnělá, ustrnulá v čase svého vzniku ve století sedmém. Vývoj se však ani nejposvátnější doktrínou zastavit nedá, rozpory narůstají a propukají nacionálními nenávisťmi. Zamyslíme-li se nad tím jevem hlouběji, může nám být nápadná shoda s ideologiemi, co jich lidstvu nadělil čas od jakobínské revoluce až po politickou korektnost. Také si všechny domýšlely – ještě domýšlejí, – že se dobraly vrcholné, dále už nezměnitelné pravdy, a dopadly s ní pokaždé, jak dopadly a ještě dopadnou. Islám, nesoucí všechny znaky ideologie, dopadá také tak.

Vývoj nepostupuje po přímce, hle krásný cíl, hle cesta k němu, jak si představují budovatelé nových, lepších světů, ale má své výkyvy. V průběhu dějin je pro ideologie typická... dejme tomu houpačka. Majetníci konečných, nezměnitelných pravd začnou

po nějakém čase zjišťovat, že jaksi zaostávají za těmi, kdož nemajíce té skálopevné jistoty experimentují, dopouštějí se chyb a učí se z nich, krůček po krůčku postupují k vyšším stupňům funkčnosti a prosperity. Tu se rozlehne volání: „Vidíte? Naši protivníci (nevěřící, kapitalisté) nás předběhli! Musíme je napodobit v tom, co vynalezli užitečného, aniž bychom se vzdali svých nepochybných (islámských, socialistických) zásad!“ To ovšem je guláš, který se nemůže nepřipálit; tu se znovu rozlehne volání, jenže opačné: „Vidíte? Tak jsme dopadli s těmi vašimi reformami! Pryč s tím! Konec opičení po (kapitalistech, nevěřících), vraťme se k čistému, nezkaženému (islámu, socialismu), jak jej formulovali jeho zakladatelé (Muhammad, Marx, další příklady nechť si vážený čtenář vyhledá sám). Houpačka ovšemže nemůže pokračovat ve výkyvech donekonečna; jednou je dosaženo bodu, na němž to dál už ne a nejde. To také je bod, na němž se při vši své sebejistotě – nebo právě pro ni – zadrhla houpačka islámu. Nedejme se mýlit lehkostí, s níž zaplavuje Evropu proudy uprchlíků. Není to znamení úspěchu, nýbrž selhání; z úspěchu se totiž neutíká. Mimo Evropu je stupeň rozkladu už nepochybný a nejspíš definitivní. Islámský stát v Iráku a Sýrii, al-Kaida od Afghánistánu po Jemen a Libyi, aš-Sabáb v Somálsku a v Keni, Boko Haram v Nigerii, Abu Sayyaf a jiné teroristické spolky na muslimském jihu Filipín... všechny si předsevzaly, jak již zmíněno: návrat k čistému, nezkaženému islámu dob Muhammadových a jeho prvních následníků. Dosáhly však jen rozvratu, z něž bude obtížno se vracet... kdepak do časů Prorokových. Aspoň toho zkorumpovance Mubaraka, lotra Kaddáfího, ba i hromadného vraha Saddáma Husajna kéž by nebeský Alláh navrátiti ráčil; byli to tyrani, kruťasové a co ještě chcete, ale aspoň udržovali pořádek. Jenže Alláh asi neráčí. Bylo už rozseto příliš mnoho nenávisti, než aby se houpačka dějin mohla vrátit k jakés takés normalitě.

Doznávám se k omylu: když jsem před lety koncipoval svůj futuristický román (vyjít má někdy během května), měl jsem představu islámu jako jednotné, neodolatelné síly, již je určeno, aby v jedné zničující vlně smetla mátožnou, ideologií politické korektnosti rozvrácenou Evropu; teprve následkem svého zabetonování ve století sedmém a vnitřních rozporů se začne drobit, upadat do nesnází a bezvýchodností. A ono, rozhlédněme se, už je to tady, už jsem se svou románovou vizí pozadu. Už se islám jako politicko-mocenská síla drobí, rozkládá, už si jednotlivé frakce a sekty jdou po krku, nenávidíce jedna druhou víc než nás nevěřící, rozklížují se státní struktury; Sýrie, Afghánistán, Libye, Somálsko, jedna po druhé upadají muslimské země do kategorie *failed states*, padlé státy...

Což je konec konců jejich věc, do níž můžeme my nevěřící křížáci stěží zasahovat, aby nebyl výsledkem tím větší blázelec. Jakž se i projevilo. Ale co tedy? Co můžeme učinit aspoň ve vlastním zájmu, když spasit veškeré bloudící lidstvo, jak o tom snily generace reformátorů (jest ostatně nejisté, zda by o to bloudící lidstvo také stálo), v našich silách zřejmě není? Pošetilé odmítání všech alternativ s výjimkou zcela nejskvostnější nás zavedlo dost daleko na svažitě cestě úpadku, a návrat... historie nezná návratů, jak dostatečně patrně z islámského příkladu. Lze si jen uvědomit chybu, změnit směr, začít jinak a rozumněji. Pročež: kdy a v čem se Západ dopustil osudné chyby? Kdy se navzdory všem varovným příznakům rozhodl v chybě pokračovat? Kdy v jeho myšlení převládl... nerad mluvím o zdravém rozumu, zdravý rozum je to, co se domnívají mít všichni, ale dejme tomu ideál nad skutečností? Probírám se vzpomínkami svého dosti už dlouhého života... nebylo to kolem poloviny minulého století, když Západ, zastydév se za svou roli světového šafáře, rozhodl se dát průchod ideálu rovnosti a svobody? A nedopadlo to dobře, jako už uskutečněné ideály zřídka-kdy dopadají dobře: až na málo výjimek si osvobozené národy na sebe ruče upletly bič nejrůznějších diktatur, generálských, jednopartajních, náboženských, i jen tak obyčejně papalášsko-vyžirkovských. Lze mít za to, že kdyby si evropské mocnosti tenkrát s tou svobodou a rovností počínaly zdrženlivěji, ani blízkovýchodní blázelec, v zahradě Alláhově vždy latentně přítomný, nemusel nabýt těch šílených forem.

No, pozdě plakati nad rozbitým džbánem. Posbírat ale střepy a zamyslet se nad nimi můžeme; snad ještě nebyl překročen práh, za nímž už není platné nic. Takže ještě jednou: co zbývá a ne, co je krásné a ušlechtilé, ale uskutečnitelné. Jakkoli vím, jak sobecky to zní, dbát především vlastního zájmu; být spasitelem veškerenstva je vize sice nádherná, avšak houbeles platná. Nejsme nikterak povinni vytahovat kdekoho z vlastní rukou navařených kaší, obzvláště je-li kaší islám s jeho představou nadřazenosti nade všemi náboženstvími jinými, jak praví korán. Domydlil-li to se svou nepochybnou pravdou tak daleko, že z něj lidé utíkají do zemí nevěřících; můžeme

si dovolit tu necitelnost a vybírat si, koho u nás chceme, koho méně a koho vůbec ne, aby k nám nezanášel tytéž džihádnické móresy, před jejichž následky utekl ze zahrady Alláhovy; není logika darem každého. Ale abych se pořád nestrefoval jen do islámu, však i my sami jsme to kamsi domydlili, není-liž pravda. Plody dobře míněné lehkomyšlnosti raných let padesátých i současných pošetilostí nás staví a ještě budou stavět před nesnadná rozhodnutí; i jest moudré připravit se z celého vějíře alternativ spíš na horší a nejhorší, jelikož právě ty a ne řešeníčka snadná, každému vyhovující, mívají v rukáve potměšilé dějiny. A myslet dopředu. Ne na čtyři roky, jak jest obyčejem politiků, ale na generace a na staletí. Neneseme zodpovědnost jen sami za sebe, nýbrž za dlouhé řady potomků; i nemělo by nám být lhostejné, v čem a jak budou žít. Při vši rozmyslnosti zůstat skromní; jsou sféry, do nichž nedosahujeme svými smysly a rozumem, a právě v nich se, kdoví, vaří budoucnost.

Dost možná bude jiná, než jak jsem právě naznačil. Nebo také nebude. Jakési mraky se stahují nad naší civilizací, už pěkně zblízka zaznívá hlas hromu, počítat je třeba se vším. Nenaplní-li se zlá alternativa, můžeme být rádi. Naplní-li se, nebudeme zase zírat celí vyjevení, co se na nás přivalilo.

SYDNEY 21-25 OCTOBER

PERTH 19-22 NOVEMBER

Dendy Newtown
UTS Faculty of Design

Cinema Paradise, Northbridge

Valná hromada Sokola Sydney

se konala 17. května 2015 v Národním domě ve Frenchs Forest. Pro funkční období 2015 – 2016 byli zvoleni tito ředitelé, činovníci a členové výboru: **Ředitelé:** Jan Jelínek, starosta, hospodář a držitel licence pro prodej alkoholických nápojů; Edita Berntsenová, místopředsedkyně; Irena Ningerová, jednatelka a matrikářka; Petr Čermák, pokladník; Ray Černý, vzdělavatel a knihovník; Mirek Farský, náčelník; Eva Čermáková, náčelnice.

Členové výboru: Václav Novák, Marta Nováková, Jaromír Pomej, Eva Harperová, Jaroslav Krejčík.

Starosta župy: Jiří Jelínek

Representantka canberské pobočky: Zora Kašpárková.

Přijde pacient k lékaři: „Pane doktore, jediné místo, na kterém necítím příznaky žádné choroby, je palec u nohy. Buďte tak laskav a důkladně mi ho prohlédněte.“

Pacient je na kontrole u zubařky a na otázku lékařky, jak mu sedí nová protéza, odpovídá: „S těma novýma zubama se vám to, paní doktoro, docela povedlo, děti se mě sice bály, ale manželka ráno povídala: Ale jo, jsi to přece jen ty.“

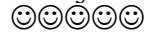
Telefonuje dáma lékaři: „Pane doktore, můj muž si o sobě myslí, že je kuň. Co to znamená?“ „Hmm, nemohu vám zatím nic říci, musím ho vidět.“ „Výborně, hned na něj nasednu a jsem tu cvalem!“

Přijde pacient k zubaři, má ale takový strach, že odmítá otevřít ústa. Zubař dá pokyn sestře a ta píchne pacienta špendlíkem, jak se říká, pod záda. Pacient zařve a lékař využije této příležitosti a vytrhne mu zub. „Bolelo to hodně?“, ptá se potom zubař. „No dost,“ odpoví pacient, „a taky mě překvapilo, že ten zub měl kořen tak hluboko.“

„Ano, ano, byl nejvyšší čas operovat,“ povídá jeden soukromý lékař svému kolegovi. „Ještě čtyřicet hodin a pacient by se byl uzdravil bez operace.“

„Nevíte, že ordinace končí ve čtyři?“ kárá nevrlá sestra na středisku opozdilého pacienta. Ten odpoví: „Vím, sestři, nezlobte se, ale ta dogma, co mě o půl páté pokousala, to nevěděla...“

Říká lékárník ve skotském Aberdínu zákazníkovi: „Včera jsem se zmýlil. Místo aspirinu jsem vám dal strychnin.“ „A jaký je v tom rozdíl?“ „Strychnin je o šest pencí dražší. Byl byste tak laskav a doplatil je?“

„Pane doktore, několik minut po zahájení práce hned usínám a nemohu se toho zbavit.“ „Kde pracujete?“ „Na jatkách.“ „A co tam děláte?“ „Počítám ovečky.“

Pacient v nemocnici se ptá doktora: „Prosím vás, proč si nemohu nahmatat nohy?“ „Protože jsme vám amputovali ruce.“

Paní Malásková si stěžuje lékaři, že její manžel je již nějaký chladný. Lékař se zamyšleně dívá z okna a tu vidí, jak si to pan Malásek vykračuje po ulici. Zavolá ho a povídá: „Rychle oba za plentu a svléknout do naha!“ Za chvíli se ozve pekelný rachot a po delší době paní Malásková vyleze celá určená. „No tak vidíte, paní!“ konstatuje doktor. „No jo, pane doktore, my jsme Maláskovi z kůží a tohle byl pan Malásek ze železářství!“

Sešli se v nemocnici tři pacienti. První – cukrář – povídá: „Já tu jsem s cukrovkou.“ Druhý – zahradník – praví: „Já tu ležím s růží.“ Třetí – potápěč – dí: „Já tu ležím na dnu.“

„Proč to dítě tolik křičí?“ ptá se pán sousedky. „Dostává zoubky.“ „To je divný. Já zase řval, když mi je brali.“

V lékařově pracovně zvoní telefon: „Pane doktore, kamarád je v deliriu!“ „Jak jste to poznal?“ ptá se lékař. „To vidí bílé myšky?“ „Právě že ne, ale běhá jich tu plno!“

Pacient vypráví lékaři: „Jakmile si ve vlaku sednu, okamžitě usnu. Jak se, pane doktore, mám proti tomu bránit?“ „Nebráňte se. Až se vám jednou ztratí kufr, přejde vás to samo.“

Hádankový koutek

Tentokrát oba, pan **Richard Toman** i pan **Oliver Fiala** vyřešili tu druhou a třetí hádanku správně. Příkládám zde jejich návrhy na řešení první hádanky, protože tahle hádanka je jen hříčka s mnoha možnostmi. Pan Fiala navrhl, že jedno dítě se posud nenarodilo, takže prozatím má dvě dcery a dva syny... Pan Toman zase myslí, že Godfrey nebyl otcem jedné z těch dcer, ale hádanka stanoví, že Godfrey má pět dětí, což se mu nepodařilo obejit...

1. Children

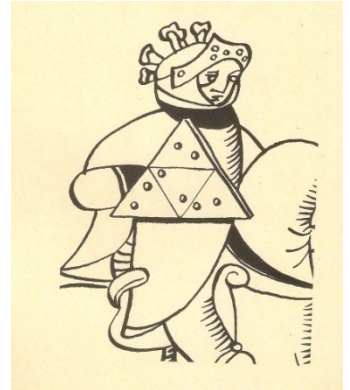
Godfrey of Bouillon has five children. Half are daughters. How can this be explained?

Solution: Official solution states: **the other half are also daughters.** I warned you that you may not like it! I just didn't have time to search for a better puzzle!

2. Studded Shield

How can the shield in the picture be divided into four strictly equal zones, each containing the same number of studs?

Solution: See the picture on the right: the equilateral triangle is divided into four. Their side length is exactly half of the original shield (triangle).

3. Placing Ten Coins

Find a way of placing 10 coins in a semi-symmetrical square pattern, so that there are exactly 4 coins along each side of the square. Again: you can place the coins in the corners of the square or along the sides.

Solution: Put two coins in one pair of opposite corners and one coin everywhere else.

The remaining four coins go into a middle of the four sides. Thus each side will contain one corner with two coins, one with one coin only and the fourth coin sits the middle of described side.

Dnešní hádanky:

Dnes se opět vracím pro všechny tři hádanky ke knize **Fabrice Mazza "Enigma"**, kterou mi kdysi daroval pan **Richard Toman**. Je plná nádherných obrázků ze „Středověku“...

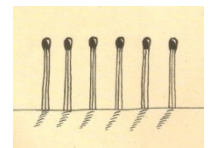
1. Equation in Roman Numerals

The following equation is unverified: **XI + I = X**

What must be done so that the equation is correct, without being modified?

2. Triangles Made from Matches

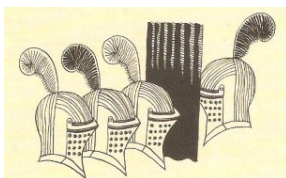
How can the apprentice carpenter in the workshop on **Rue du Chat-qui-Pêche** make **eight equilateral triangles from six matches**?

3. Indian File

Arthur sets a challenge for four of the Knights of the Round Table: **"I will arrange you in a line, single file, and you will not be allowed to turn around or communicate with each other."**

An opaque tapestry is placed between Lancelot and the others. Lancelot and Galahad can't see any of the other three. Percival can see Galahad, Gawain can see Percival and Galahad.

"I have here four helmets, two with a white feather on top, two with a black feather on top. Close your eyes while I put them on your heads. If one of you can tell me the colour of the feather on their helmet, he will win Excalibur!"

They open their eyes and, after a few moments of thought, one of the knights comes up with the right answer. Which knight is it? How can he be sure of the colour of the feather on his helmet?

Maria Daňková
MariaDankova@gmail.com
Tel: (02) 9939 1031
Mob: 0448 893 788

*Viktor Ponrepo, vlastním jménem Dismas Šlambor (6. 6. 1858 – 4. 12. 1926)
byl český průkopník kinematografie, majitel prvního stálého
kina v Praze v domě U modré štiky v Karlově ulici.*

KINO PONREPO – SOKOLSKÝ NÁRODNÍ DŮM SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v sokolském Národním domě v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest v 14.00 hodin.

Neděle 14/6/2015 v 14.00 hodin:

ROZTOMILÝ ČLOVĚK

Hlavním hrdinou příběhu je redaktor Viktor Bláha, který si velmi rád vymýšlí bláznivé mystifikace, při kterých se dobře baví na účet svého okolí. Na jeho vtípky doplácí nejen přátelé, zejména jeho spolubydlíci Jan Valtera, ale také zcela neznámí lidé, kteří se mu „přípletou do rány“ a netuší, že sebemenší jejich omyl spustí lavinu Bláhovy výřečnosti. Jenže jak se říká, všeho do času... Film byl poprvé uveden na Filmových žních ve Zlíně 30. 7. 1941. **Režie:** Martin Frič. **Hrají:** Oldřich Nový, Ladislav Pešek, Nataša Gollová, Lída Chválová, Theodor Pištěk, Ella Nollová, Raoul Schránil, Jaroslav Marvan, František Filipovský, Antonín Zaccpal, Světlá Svozilová, Zdeňka Baldová, Blažena Slavičková, Ferenc Futurista, Marie Blažková, Karel Hašler, Eva Svobodová, Bohuš Záhorský a jiní.

Neděle 19/7/2015 v 14.00 hodin:

HRY LÁSKY ŠÁLIVÉ

Pro námět své odlehčené komedie o pŕvabech a úskalích nevěry sáhl režisér Jiří Krejčík až do doby renesance. Za podklad ke scénáři, který si napsal sám, mu posloužily povídky z pera Giovanniho Boccaccia a Markéty Navarrské. V příběhu „**Arabský kůň**“ je úctyhodný měšťan Francesco Vergellesi tak pevně přesvědčen o ctnosti své manželky, že ji neváhá vsadit proti vzácnému hřebci, na nějž má zálsk... Povídka „**Náušnice**“ vám ukáže, kterak si může chudá dívka dopomoci ke vzácnému šperku a jakých intrik je třeba, aby se postarší šlechtický pár konečně dočkal dědice... **Režie:** Jiří Krejčík. **Hrají:** Miloš Kopecký, Božidara Turzonovová, Jozef Adamovič, Jan Přeučil, Ilona Jirotková, Jiří Sovák, Slávka Budínová, Magda Vášáryová, Pavel Landovský, Rudolf Chromek a jiní.

Upovídánost, zbytečná důvěřivost: to nesvědčí o velké chytrosti, že?

Nu, já se také nechci vytahovat, že jsem opravdu příliš chytrá, ale snad od doby, kdy jsem schopna si věci a události pamatovat, si uvědomuji, že jsem bohužel upovídána byla. Již v první třídě, tehdy ještě obecné školy, jsem přicházela domů pozdě na oběd. Proč? Protože cestou ze školy k nám do kopce zvaného Žvahov, přímo pod Dívčími hrady, byla jedna vilka za druhou. A tam na mě již čekávaly milé susedky a bavily se tím, co jsem vyprávěla. Myslím, že to možná nebyla vždy plná pravda, ale mně se hezky povídalo a ony pozorně naslouchaly. Ta poslední až na rohu naší ulice, byla velmi sprátená s naší rodinou a moje o osm let mladší sestřička jí říkala „teta Pelníková“, protože její skutečné jméno neuměla vyslovit. No ale milé tetě to jméno již zůstalo.

To jsem ale trochu odbočila od té zbytečné důvěřivosti. Asi se mi nevyplatila mnohokrát, ale jednou, jsem na ni moc doplatila. To jsem se poznala se svým budoucím manželem a studijní povinnosti šly stranou, schůzky s ním byly přece mnohem důležitější.

Až přišla chvíle, kdy jsem pochopila, že když všechno učení rychle nedoženu, že to špatně dopadne. Jedna moje věrná a stále věrná kamarádka mi nabídla, že mně půjčí klíče od bytu a mohu tam rychle vše dohnat. Sehnala jsem si falešnou omluvenku a požádala jednu studentku, s kterou jsem se sblížila, aby ji doručila paní profesorce. A tady přicházíme k bodu zbytečná důvěra. Řekla jsem jí totiž pravdu. No, a ona omluvenku doručila, ale řekla tu pravdu také paní profesorce. Doplatila jsem na to, není potřeba se o tom rozšiřovat.

Dnes již prababička bych měla být alespoň o něco chytřejší, ale stále nejsem.

Na rohu našeho nejbližšího nákupního střediska otevřeli asi před téměř rokem malý obchod s dámskými oděvy. Nevšimla jsem si toho, zdálo se, že to je taková ta móda jen pro mladé. V létě ale začalo být velmi horko a tak jednoho dne jsem tam zašla. Třeba opravdu něco najdu. Prodavačka byla tak padesátnice, pěkná a milá. Vybrala jsem dvoje lehké šatky, ale nějak mi utekl čas a nechtělo se mi je tam zkoušet. A k mému údivu paní prodavačka řekla: „Víte co, klidně si je vezměte domů, tam si je oblékněte a uvidíte.“ Chtěla jsem dát alespoň zálohu, ale že to prý není potřeba. Nu, odnesla jsem si je, vyzkoušela, a druhý den jsem přišla zaplatit. Nu a s paní prodavačkou jsem si pěkně popovídala.

Stavila jsem se tam ještě několikrát, ceny tam byly opravdu velmi přijatelné, ale již nic pro mne. No a vždy se s paní prodavačkou povídalo, a bylo opravdu o čem. Jednou také o knihách, a slíbila jsem jí jednu půjčit. Potom jsem se zmínila, že mám doma jedny letní šaty, které by potřebovaly malou úpravu a aniž jsem to tušila, ona se nabídla, že by to zkusila, jen ať je přinesu. Šaty jsem přinesla, knihu také a při hovoru jsme došli k tomu, že by mohla jednou odpoledne přijít na kávu.

Potom tam náhle nebyla a jiná prodavačka mi řekla, že dostala chřipku.

Po určité době se najednou zase objevila. To bylo vítání a povídání. Připomněla mi, že má moje šaty a moji knihu a tak jsme se domluvily, že určitého dne přijde na tu kávu.

Nachystala jsem dortík a čekala. Nepřišla a z obchodu také zmizela. Je to již několik týdnů, další prodavačka o ní prý vůbec nic neví.

Sbohem šaty, sbohem milá knížko!

Nu vidíte, upovídánost a zbytečná důvěřivost se rozhodně nevyplácí.

Ten příběh jsem si nevymyslela, můj manžel ji také viděl a také s ní mluvil; i jemu se zdála být příjemná a důvěryhodná osoba.

Tedy, já se již asi nezměním, ale posílám radu: nedělejte to co já, nevyplácí se to.

Šla Nanyinka do zelí

Šla Nanyinka do zelí
natrhala lupení, lupenička.
Přišel za ní Pepíček,
pošlapal jí košíček.
Ty, ty, ty, ty, ty, ty,
ty to budeš platiti.

Jak by to napsali:

Karel Jaromír Erben

Ráno, raničko panna vstala
a košíček si přichystala.
„Půjdu, matičko pro zelí,
k vepřové, co je v neděli.“
„Ach, nechoď, nechoď na lupení,
Pepíkovi co věřit není,
chytne tě, mladý ničema
a pověst tvá bude zničena.“
Nemá Nanyinka, nemá stání,
pro zelí ji cos pohání
kuchařská vášeň ji nutí
dodat jím vepřové chuti.
První lupínek ulomila,
věštba matky se vyplnila.
Josefa statná postava
koš v troskách ležet nechává.
Než záře nebe pozlatila,
svou vášeň draze zaplatila.
A za rok v košíčku – jaký žal
Pepíček malý zaplakal.

Petr Bezruč

Sto roků na pole chodila
sto roků trhala zelí,
až přišel z Frýdku Pepíček
a složit se v zelí jí velí.
Sto roků s košem chodila
sto roků byl košík celý,
dneska je košík pošlapán
kdo ti ho, Nanyinko zcelí?
Siroty pláčí, mají hlad,
tak jako dříve ho měly.
Přijde den, z šachet jde plamen a dým,
přijde den – bude i zelí.

Marie Pujmanová

Šťastné dítě v chatrných šatičkách
na boso chodila Nanyinka, dívka rozmilá.
Po poli běhala celý den.
Doma byl hlad.

Jaroslav Vrchlický

Byl jednou jeden Pepíček,
muž statný, vzrostlý, směly
a na poli si nasázel
brambory, řepu, zelí.
Nanyinka hezká dívka je,
veselá po den celý,
ta na lupení vyšla si
do Pepíčkovy zelí.
Se zpěvem na rtech přechází
na poli dívka mladá
a natrhané lupení
si do košíčku skládá.
Netuší však, že Pepíček
tam z vršku pokukuje
a černá jeho duše již
jí mrzkou zradu kuje.
A čihá tam jak lýtý drak
skryt v Hustém křoví v lese
a zlost mu nitrem plápolá
a brada se mu třese.
Vzal do ruky svůj hromný kyj
a hnal se dolů srázem
a mocný kyje rozmachem
jí košík rozbil rázem.

Jaroslav Seifert

Mé sny a dětství bez léčky
kam jste se náhle poděly?
Modraly se poměnečky
a Nanyinka šla do zelí.
Trhala lupen po lupeni,
zpívala, světlem oděná,
až přišel Pepík – sbohem snění –
proč si ho brala, kačena?
No – dopadlo to tak, jak chtěli
Mé srdce, jen se těžce slož.
On dostal Nānu, Nāna zelí
a na mne zůstal jenom koš.

I v březnu/dubnu tohoto roku si canberská **Beseda** zachovává svůj nový slavnostní svéráz, a opět hrdě prohlašuje, že "The publication of this journal is sponsored by Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic". O něčem podobném se našemu sydneyckému Věstníku nikdy ani nesnilo během jeho mnoha dlouhých a dlouhých desítek let vycházení! Nu, nebydlíme v Canbeře, a nejsme tam konečně zřejmě ani ve floru. Nu co naplat... Na jedenácté stránce se zabývá Karolina Pohlová osobností českého umělce/všeumělce – herce, režiséra, scenáristy, spisovatele, textaře, zpěváka, dramatika a humoristy, Zdeňka Svěráka, řečeného Járy Cimrmana, a jeho tvorbou, a domnívá se, že kdyby se byl narodil jako Brit, „byl by již zřejmě ověnčen titulem Sir“. O tom není té nejmenší pochyby – a platí to nejen o Svěrákovi!... Že by tak autorka této stati byla chotí pana velvyslance? Tak či onak, píše mistrně!... Ba dočteme se i o populárním lidovém zvyku pálení čarodějnic... Nelze neobdivovat i přesný „obsah vydání“, hned na první stránce, a samozřejmě i udání jak českého tak slovenského znaku na titulní straně. Trochu však čtenáře zaráží to číslování stránek – jakoby se začínalo stránkou jedenáct, pak dvanáct, a najednou se skočí na stranu jedna. Leč to je jenom maličkost...

Náš nejobsažnější krajanský list, **Videňské Svobodné Listy**, přináší i v březnu mnoho zajímavostí. Ve Steinergerasse se konal maškarní ples, a hned na druhé stránce prvního březnového čísla je celá řada snímků z oné události. Hned na další stránce jsou záběry z dětského maškarního plesu Sokolské župy Rakouské – a i ten se zřejmě vyvedl... Další březnové vydání se na titulní stránce zabývá výročním narozenin T. G. Masaryka. Obrátíte-li na třetí stránku, ihned vám padne do oka celá záplava barevných fotografií z vánočních oslav sokolské Vídně. Raději se ani neptejte, kolik čísel je uvedeno v „kalendáři podniků a zábav“ na zadní straně tohoto vydání. Kdybyste se chtěli zúčastnit v červnu Jarní veselice Sokolské jednoty Vídeň XII/XV, bude se konat patnáctého června v Sebastianplatz číslo 3! Moravské hody této jednoty zastihnete tamtéž o několik dní později. Zatím nespěchejte, jen kujte plány... Konečně třetí březnové vydání má na titulní stránce fotografii z Reprezentačního a maturitního plesu konaného sedmého března v Parkhotelu Schoenbrunn a tomuto plesu je věnována celá třetí stránka barevných záběrů... Ve vážnějším tónu je nesena vzpomínka na narozeniny Jana Amose Komenského – 28. března. Byl to jeden z největších a nejslavnějších Čechů, náboženský myslitel a autor mnoha významných spisů. Zemřel v zapomnění jako exulant. Samozřejmě my Češi tohoto velikána dovedeme, alespoň občas, uctívat, světu ho však nějak šikovně „prodat“ nedokážeme...

Podzimní/jarní **Čechoaustralan** redaktorky Barbary Semenové zahajuje svoje první letošní vydání její pozoruhodnou úvahou „Čechoaustralan v objektivu kamery České televize“, kde se paní redaktorka zabývá svým setkáním v Praze s ostravskou „dramaturgyní, režisérkou, redaktorkou, cestovatelkou, organizátorkou a vůbec náramnou holkou“ Martou Růžičkovou. Toto setkání v jedné „oblíbené pražské kavárně“ dalo pak podnět k zájezdu skupiny ostravské televize vedené právě touto „náramnou holkou“ Růžičkovou s dvěma pomocníky do Austrálie, k němuž došlo hned počátkem tohoto roku. Ostravané navštívili především Melbourne, a pak i Sydney, a článek Barbary Semenové se zabývá onou návštěvou v Melbourne... Uvnitř listu se zasvěceně rozepisuje Vlastík Škvařil o významu australských oslav ANZAC DAY... O krásách a obdivuhodnostech Moravy pojednává Jaroslav Henzl, a připomíná čtenářům: „Moravákem s genetickými vlastnostmi mých předků jsem se zrodil, a Moravákem již zůstanu do posledních dnů tady na zemi“. Není sám, a v Austrálii by našel celou řadu Moravanů stejného pojetí domoviny. Jeho pojednání o Boskovicích a o Znojmu je věru znamenité... Na devatenácté stránce objevíte kresbičku Vladimíra Renčina s pozoruhodným textem: „Běh věcí nezměníte, přáteli, s tím se musíte smířit. Slunce svítí, voda teče, oblaka plují, tráva se zelená, stromy šumí, květy kvetou, ptáci zpívají, komáři štípou, psi štěkají, ryby plavou a lidi holt blbnou...“ Ta slova pronáší jeden chlapík k druhému – a nejsou to slova věčně pravdivá? Všechna čest Renčínovi a paní redaktorce! Jen si přečíst noviny, zapnout a vypnout televizní zprávy... Ono by se toho opět dalo napsat o obsahu Čechoaustralana moc a moc, kdyby se to sem všechno jen vešlo. Zmíňme se však alespoň letmo o dvou státech Jany Reichové „Cikády, hadí a jiná havěť“, a „Vzpomínky, myšlenky, skleněnky“. Obě stojí za přečtení se zamyšlením nad jejich obsahem. Nelekejte se Janina konstatování, že miluje „žáby, ještěrky maličké, větší i ty velké, a také hady“. Její vysvětlení této její zamilovanosti vás uspokojí, to věřte... Celou tu

snůšku dobrot ukončuje již tradičně na posledních stránkách sama paní redaktorka, pod titulem „Malé zrnko pisku – velké kouzlo javorů“. Nebudu prozrazovat nic dál, čtete sami a kochejte se, milí přátelé! Potom na Barbaru Semenovou vzpomeňte ve večerních rozejmáních...

Je tu přede mnou i únorový **Nový Polygon** a ten – jak jinak? – je uveden kalendářikem Dany Kratochvílové, v němž jako obvykle sleduje den po dni události se vztahem k českým záležitostem i jiným pozoruhodnostem. Tentokráte se zabývá prosincem minulého roku a lednem roku letošního. Ke dni druhého prosince je uvedena vzpomínka na 40. výročí úmrtí paní Hany Benešové, choti prezidenta Beneše; je zdůrazněno, že prvního ledna se Plzeň „za ČR stala Evropským městem kultury pro rok 2015“, a je rovněž připomenuto, že po neúspěších u Nejvyššího soudu se sestra bratří Mašínů, Zdena Mašínová, obrátila na český soud Ústavní, a to ve věci o navrácení rodinného statku v Lošanech na Kolínsku. Tak tedy pokračuje ostudná kapitola v životě rodiny Mašínovy, kdy domácí Češi trvají na bolševickém chápání ozbrojeného útěku bratří Mašínů na svobodu přes Západní Berlín ceněného na Západě jako hrdinství, komunistickým režimem však odsuzováno jako vražedný podnik dobrodruhů... Čtenáři nemůže nepadnout do oka věta v článku Václava Madera „Je evropská civilizace ohrožena?“ na stránce 8, kde cituje autor větu pronesenou kdysi Albertem Einsteinem: „Dvě věci jsou nekonečné – vesmír a lidská blbost“. Ono by se to hodilo i na onen ostudný výrok českého Nejvyššího soudu ve věci rodiny Mašínů... Týž autor, Václav Mader, v témže svém článku pronáší i tato pozoruhodná slova: „...Husní Mubarak, Muammar Kaddáfi, Saddám Hosajn a v neposlední řadě i syrský prezident Bašár al-Assad byli anebo jsou lidé, kteří dobře vědí, že radikální či fanatická forma islámu je tím největším nebezpečím pro každou civilizovanou společnost. S pomocí novodobé americké kolonizace jsme je ale odstranili či označili za nepřátele...“ Pod Maderovým článkem je otištěn zakuklenec s dýkou v ruce, jak táhne vzpírající se jehně s ponoukáním „Tak pojď, jdeme diskutovat o islámu!“... V Polygonu nesmí ovšem chybět Příběh české justice Milana Hulíka – tentokráte sedmdesátýpátý – a lze si tam přečíst i jeho pojednání „Záhada za záhadou“, a to je čtení velepoučné a zároveň i humorné, o tom i onom. Právětak nechybějí ani stati Ludka Frýborta a Oty Ulče. Z Ulčových poznámek bych vyzvednul jeho citování několika hesel transparentů nesených vyznavači islámu v jedné nedávné manifestaci v Británii. Jedno z nich zní „Uříznout hlavu všem, kteří urážejí islám“, a jedno další „Evropa je rakovina. Islám je odpovědí.“ Nu prostě, náboženství míru a pokoje... A náš australský Jaroslav Kovaříček z Laurietonu? Jak by on jen mohl nerozjímat? Tentokráte rozjímat „O sdělovacích prostředcích“ – a má věru o čem rozjímat!... Na pětadevadesáti stránkách Polygonu je toho všeho habaděj. Jen mít na to více místa. Leč nemohu prostě odložit pero, aniž bych poukázal na zdařilou fotografii herečky Lídy Baarové na konci článku Milana Šimáčka na stránce osmdesátdevět.

Českým krajanským tiskem se opět se zálibou probíral *Bořek Šindler*

LIDSKÉ OSUDY (7)

Miroslav Badin

Byl chladný, deštivý říjnový večer, když jsem naposledy odcházel z jelenského pivovaru k autobusu. Byl jsem překvapen, když jsem se u autobusu setkal s houfem přátel, kteří mi přišli říci na rozloučenou „Nazdar“ a hlavně ještě jednou naposledy mě odvrátit od úmyslu odjet. Až po svém odjezdu, za nějaký čas, jsem napsal přátelský dopis jiné dívce ze sokolských řad, kterou jsem stavěl na druhé místo po té první. Měla podobné vlastnosti jako ta první, jen nebyla tak sečtělá; myslel jsem, že se dá lehčeji vychovat v mém duchu. Jak jsem očekával, odpověděla mi dlouhým, přátelským dopisem. Nechtěl jsem být znovu zklamán, odeslal jsem část jejího dopisu do Prahy tehdy známému grafologovi, aby mi podrobně popsal charakter dívky i můj a v závěru, jestli si naše charaktery v manželství, které hodlám uzavřít, nebudou odporovat. Schválně jsem žádal též o rozbor mého charakteru, abych mohl posoudit pravdivost jeho rozboru. Za krátký čas rozbor přišly. Napřed jsem podrobil kritice svůj rozbor, abych se přesvědčil o jeho pravdivosti. Zasl jsem. Popis mého charakteru byl tak pravdivý, že na některých místech jsem se pozastavil a shledal jsem, že popisoval moje chyby, které jsem na sobě nepozoroval, ač jsem byl sám sobě přísným kritikem. Pak jsem podrobil přísnému a pozornému čtení rozbor mé dívky.

Ztotožňoval se s mými názory. Oba naše charaktery byly podle grafologa velmi dobré, ale v závěru bylo připsáno, že bez výhrad nemůže doporučit náš sňatek. Každý z nás prý musí slevit za svých ideálů. V dubnu si povídám: »Nevadí, něco slevím já a ji převychoвам, přizpůsobím. Ale nyní po 45 letech pozoruji, že jsem dosáhl moc malých výsledků v převýchově právě pro její pevný charakter. Zato já sám jsem se silně změnil a moc jsem upustil od svých ideálů. Toho času, co jsem obdržel analýzy našich charakterů od grafologa, jednal jsem s pivovarem ve Francii. Hledali sládky, Čecha. To už jsem dostával dobrou perspektivu pro budoucnost. S děvčetem jsme si stále vyměňovali přátelské dopisy pro udržení přátelských styků. Po ukončení sladovací kampaně jsem zajel do Prahy, kde v současné době bylo zaměstnané moje děvče. Setkali jsme se. Už jsem s ní nemluvil o hvězdách, ani o duchách, nenaučil jsem se ani vyznávat lásku. Dal jsem jí přečíst rozborů našich charakterů, vysvětlil jsem jí perspektivy do budoucna, a nakonec jsem se jí optal, zda by se chtěla stát mojí ženou. Svě rozhodnutí mi má napsat, ale až si to v klidu dobře uváží, že týden čekám. Sám jsem ještě ten den odjel domů na Moravu. Máti už byla vdova, otec před rokem zemřel. Žila dobře. O její živobytí bylo postaráno. Po smrti otce jsme se s bratrem zřekli svého podílu ve prospěch matky. Vyvolali jsme údiv soudního prokurátora. Říkal, že za jeho čtyřicetileté praxe je to první případ, kdy se sourozenci zřikají svého dědictví. Obyčejně sourozenci tvrdili, že jejich podíly jsou nespravedlivě rozděleny a časté bývaly i soudy mezi nimi.

Máti byla velice ráda, že její toulavý syn bude zas nějaký čas s ní doma. Netrvalo ani týden, když jsem obdržel od svého děvčete radostný dopis, ve kterém mi sdělovala, že s mým návrhem souhlasí, a že mi chce být dobrou družkou po celý život. Hned jsem oznámil mamince, že mám v Praze nevěstu a že až se usadím ve Francii a nabudu jistotu, že je to trvalé místo, vezmeme se. Než pojedu do Francie, pojedeme spolu do Prahy a tam je obě seznámím. Doma jsem zůstal přes čtyři měsíce, než bylo vyřízeno povolení na francouzském ministerstvu práce. Ještě v roce 1937 Francouzi neradi dávali cizincům povolení k práci. Nakonec povolení došlo a měl jsem co možno nejdříve nastoupit práci.

Začátkem března 1938 jsme s maminkou jeli do Prahy. Zůstal jsem tam několik dnů. Seznámil jsem maminku s nevěstou, rozloučil jsem se s přáteli v pivovaře u sv. Tomáše, hlavně s panem a paní starou, zašel jsem se rozloučit s bratry malostranské sokolovny. Nakonec jsem se rozloučil s maminkou a nevěstou, které jsem slíbil, že jakmile nabudu přesvědčení, že místo v pivovaře je dobré a stabilní, hned jí napíši, aby přijela za mnou.

Odjel jsem do Noyon. Noyon je vzdálen 107 km na sever od Paříže na železniční trati Paříž – Brusel. Za první světové války bylo město úplně zbořeno. V letech 1917 – 18 zde byly svedeny urputné boje. Dokola byly ohromné vojenské hřbitovy. Byly němými svědky odehraných se zde hrůz. Vnitřní město zůstalo nedotčeno v zříceninách tak, jak ho zničila válka, a sloužilo připomínkou a hrozbou příštím časům. Hřbitovy, řady vzorně vyřízených betonových křížů, na kterých byla vytištěna jména padlých vojáků. Tak to bylo u křesťanů. Byly tam i hroby muslimů. Francie tenkrát vlastnila velké kolonie v Africe a bojů se museli zúčastnit Arabi a černí Senegalci. Ti na hrobech měli místo křížů kamenné desky se svými jmény, jak to bylo tradicí v jejich domovech.

Rád jsem chodil na hřbitovy, když jsem mívával velký smutek nebo radost. Uklidnil jsem se tam a dostal se do rovnováhy tím, že ve svém smutku jsem si představil hrůzy a bolesti tam odpočívajících, které byly ve srovnání s mými mnohonásobně horší. Nejsem tedy na tom tak zle, nesmím reptat. Když jsem mívával velkou radost, ochladl jsem při spatření řad křížů a zase jsem získal rovnováhu. Celé město a pivovar byly znovu vystaveny na straně zbořeníš bývalého města. Ze zřícenin bývalého pivovaru vyčníval, jako maják na břehu moře, komín. Nový pivovar byl vystavěn v nové části města, dost moderní na ten čas. Vše v něm bylo čisté a tak se lesklo, že jsem ještě nic podobného v pivovarnictví neviděl. Majitel mě však se smutkem upozornil, že mají defekt v pivě, že po 24 hodinách ztrácí lesk a za čtrnáct dní je sedlínka v láhvi. Prý už zkusil všechno pro zlepšení kvality, k průzkumu zval odborníky pivovarské školy z Nansy, Belgie, z Pasteurova institutu z Paříže. Ode všech mám rezultát průzkumu; v těch rezultátech je mnoho povídání a nic není řešeno. Pivovar vede se synovcem. Oba jsou studovaní sládky. Přes všechnu jejich snahu nemohli dosáhnout rezultátu, proto byl pozván Čech. Pro pracovní povolení byly

překonány velké potíže a vkládají ve mne velké naděje, že snad najdu a odstraním nepříjemnou příčinu.

Mezitím mě dovedl do malé, ale dobře zařízené laboratoře, ukázal na tři obširné svazky a povídá, že to jsou rezultáty průzkumu, abych si je také prostudoval. Bude-li mi v laboratoři něco chybět, abych mu oznámil, že mi hned potřebné obstará. Bydlet a stravovat se budu blízko přes park v hotelu, že už tam volali, aby mně připravili pokoj. Bylo pozdní odpoledne. Práce v pivovare končila. Vzal jsem všechny tři raporty. Vyhledal jsem jmenovaný hotel, tam jsem požádal o donášku kufru z nádražní šatny a šel jsem nahoru do pokoje a zahloubal jsem se do čtení a porovnávání názorů zkoumajících profesorů. Jejich názory nebyly stejné, byly jaksi neurčité.

Druhý den ráno, ještě před začátkem směny jsem přišel do pivovaru. Majitel už tam byl. Řekl jsem mu, že raporty jsem prostudoval, a moc jsem se z nich nepoučil. Nebyla to úplná pravda. Jeho však prosím, aby mě nechal dva, tři dny pozorovat, jak pracuji, že snad přijdu dříve na tu záhadu. Ještě téhož dne jsem vzal do láhve vzorek piva od filtru a druhou láhev stejného piva od plničky na láhve, která se nalézala na druhé straně pivovaru. Druhý den ráno pivo od filtru ukázalo se být nezměněné a pivo z lahvovery bylo zamlžené. Viděl jsem, jak včera dělníci energicky vyčistili měděné potrubí, dopravující pivo k lahvovery krystalickou sodou, pak roztokem kyseliny solné, pak je propláchnli chlorovanou vodou. Lesklo se jako zlato, infekce tam být nemohla. Vzal jsem láhev piva z termostatu, kam se dával vzorek při každém stáčení. Láhev byla 25 dní v termostatu a měla dosti tlustou sedlinu. Sedlinu jsem podrobil bedlivému mikroskopickému průzkumu, ale mikroby jsem nenašel, ani kvasnice. Bylo to pro mne něco neznámého. Tím jsem nabyl přesvědčení, že zákal není původu biologického, že určitě musí být původu fyzikálního a to hlavně z potrubí, které vede přes dvůr a dopravuje pivo do lahvovery. Nabyl jsem přesvědčení, že je to tak, jak uvedl s neurčitostí jeden ze zkoumajících profesorů. Glutino – metalický zákal. O tom jsem už slyšel a věděl jsem, že ionty příliš očištěného kovu se váží na molekuly glutinů v pivě a tím povstává zákal a pivo ztrácí na kvalitě. Proto se u nás před použitím nových metalických strojů a zařízení vařila jedna nebo dvě slepé várky a vývar se vyléval do kanálu. V praxi jsem se s tímto jevem setkal poprvé, ale závadu jsem pochopil. Šel jsem do varny, vzal si na průzkum slad, také měl určité defekty. Byl specificky těžký, glutiny z něho nebyly dostatečně odstraněny, aby nepozbyl na váze. Také zde musím změnit varný proces. Potom jsem šel za majitelem a oznámil jsem mu, že od zítřka mohu převzít všechny práce v pivovare i zodpovědnost za výrobu piva, ale že se nikdo do mé práce nesmí míchat; jestli bude něco chtít, aby promluvil se mnou. Majitel zavolal synovce a oznámil mu, aby si od zítřka pivovaru vůbec nevšimal, že odpovědnost za pivovar předává mně, on bude mít na starosti další tři odvětví – výrobu limonád, sirupů a vinné sklepy. Majitel se bude starat o obchod. Synovec, který byl asi o čtyři roky starší než já, byl rád, že se zbavil nepříjemné funkce sládky pivovaru, kde míval tolik nepříjemných rozhovorů se strýcem. S ironickým úsměvem mi podával ruku a přál mi hodně úspěchů v práci.

Druhý den jsem byl první v pivovare. Musel jsem zjistit, jestli moje příkazy mohou být provedeny. A změn ve způsobu práce bude velmi mnoho. Prvně jsem změnil drastické čištění pivovodu a zařízení, kudy prochází pivo. Nahradil jsem ho pouze sterilizací parou nebo horkou vodou. Zde byli dělníci spokojeni, protože byli ušetřeni nebezpečného používání kyselin a žiravin. Zato ve varně se práce stávala složitější a žádal jsem přesnost v dodržování času a stupňů. S dělníky jsem měl časté konflikty. Chodili si na mě stěžovat majiteli, pro mnou vyžadovanou přesnost. Francouzská povaha není přesná ani precizní.

Ve dne jsem byl jako jejich stín, stále jsem kontroloval jejich výkony a po práci jsem chodil do laboratoře. Zde jsem kontroloval výsledky svých nařízení, kontroloval jsem sám sebe. V laboratoři jsem pracoval každý den do večera, do deseti hodin. Asi za 14 dní, co jsem převzal pivovar, k desáté hodině večer, ke mně do laboratoře vešel majitel. Viděl, že se v laboratoři svítí, tak se přišel podívat, co zde ještě dělám. Řekl jsem mu, že zde bývám do deseti každý den, teprve potom jdu na večeri a spát. Večer kontroluji svoji denní práci a připravuji se na další den a se svými pokroky jsem spokojen. „Vím to,“ povídá. „Projevuje se to v obchodě a prosím vás, co děláte s pivem? Vždyť to musí být ještě naše staré pivo. Jak to, že má mnohem lepší stabilitu?“ Řekl jsem mu, že starého piva mám ještě na tři neděle a potom moje pivo

bude chutnější a bude mít normální stabilitu. Projevil velkou radost z mé zprávy a šli jsme domů. On do své vily, která byla při závodě, já do svého hotelu. Od toho dne, každý večer k sedmé hodině jsem míval návštěvu. Jeho dcera, hezká, sličná dívka o 4 roky mladší než já, přinášela mi kávu a sendviče. Velmi se zajímala o moji práci, a čím jsem odstranil závadu, kterou nemohli rozluštit profesori ve Francii a Belgii. Za několik dní jsem byl pozván synovcem majitele na nedělní výlet. Pozvání jsem s radostí přijal. Pan André mi řekl, že se chtějí podívat na stavbu velkého památníku, který staví Angličané svým padlým v Arrasu. V neděli jsme jeli. André se ženou a tříletou dceruškou, jeho máti, sestra majitele a já. Seděl a mluvil jsem skoro pořád se starší inteligentní dámou. Ona moc nemluvila, zaváděla však rozhovor o různých světových problémech a o vědě. Měl jsem odpovídat a vyjadřovat svůj názor. V Arrasu jsme šli do prvotřídního hotelu a u stolku pro čtyři se posadila naproti mně a bedlivě mě pozorovala. Do pivovaru jsme se vrátili pozdě večer. Výlet byl moc hezký. V pěkném pohodlném autě jsem viděl velký kus severní Francie, kde se odehrávaly velké francouzské dějiny. Radost z výletu mi kazil dojem z jasného a zkoušejícího pozorování té paní.

V pilné práci a ve snaze dosáhnout pokud možno co nejlepších výsledků, mi čas rychle utíkal. Slečna Renatte mně nikdy neopomněla donést svačinu a vždy projevovala zájem, co dělám. Jednoho dne večer, když jsem se chystal k odchodu, navštívil mě zase majitel. Byl v dobré náladě, říkal, že naše pivo je už docela dobré, že jsem výborný odborník, že i Renatte se líbím. Najednou se mne ptal, jestli se nechci ženit. Trochu překvapen touto otázkou, odpověděl jsem, že ano, že chci napsat své nevěstě, aby za mnou přijela. „Vy už máte nevěstu?“ Ještě jsme hovořili něco o pivovarství a rozešli jsme se. Od tohoto dne mademoiselle Renatte začala vynechávat večery se mnou a v krátkém čase jsem byl bez svačin. André byl ke mně velmi přátelský, zval mě často na výlety, s tím rozdílem, že jeho máti nebyla vždy přítomna. André se mi velice věnoval, často zaváděl řeč o pivovaru a vysvětloval, jak dříve pracoval. Teď jsem byl na slovo skoupý zase já. Někdy se přímo optal, co jsem udělal, že se pivo nekazí. Odpovídal jsem, že sám nevím, že jsem všechno nevyzkoušel, že mohu ještě něco pokazit. Napsal jsem Jarmile, aby přijela. Pronajal jsem pěkný malý byt. Vbrzku po jejím příjezdu jsme se šli oddat na radnici. Protože Jarmila neuměla francouzsky, vyhledal jsem jí za svědka Čecha. Pocházel od Olomouce a pracoval v sousední továrně jako mistr. Vyráběli umělá hnojiva. Sám jsem se spokojil s trochu známým Francouzem. V určený den jsme se všichni sešli v deset hodin u radnice. Byla neděle, ve městě Noyon. Byli jsme uvedeni do speciálně zařízené místnosti a usedli jsme do křesel. Za chvíli přišel úředník, oblečený do soudcovského roucha a hovořil o vážné chvíli, kterou prožíváme a která nás poutá ke společnému životu a tak dále. Při tom několikrát vyslovil moje a Jarmilino jméno. Neuměl vyslovit Jarmila Janebová, říkal Jarmila Žáneba; Jarmila se při tom oslovení vždy zasmála. Při třetím nesprávném oslovení se Jarmila rozesmála. Smích vyvedl oddávajícího úředníka z míry trpělivosti. Byl uražen nezpůsobným chováním nevěsty v tak vážnou chvíli. Přerušil svoji oddávající řeč a podrážděným hlasem řekl. „Nemohu vás oddat. Ví vůbec dáma, kde se nalézá a co se s ní děje? Vždyť se mi směje.“ Vyskočil jsem já i její český svědek, prosili jsme úředníka o prominutí, že je vše dobré, jen nevěsta nezná francouzsky a nesprávné vyslovení jejího jména ji rozesmálo. Uražený, leč uprošený úředník neochotně pokračoval v oddávající řeči a Jarmila byla přísně napomenuta, aby byla vážná a jen řekla ano, až jí to svědek napoví, jinak nebudeme oddáni. To ji snad přivedlo k vážnému vzezření. Ceremonie skončila. Jako hlava rodiny jsem obdržel oddávací knížku, je to dokument, že žijeme jako muž a žena, ale křestní listy zůstaly na radnici. Bez nich jsme se nemohli podruhé ženit. Byl jsem rád a šťasten, když jsme vycházeli z radnice, že je ceremonie za námi. Žili jsme v novém prostředí v manželském životě moc pěkně a příjemně. Jarmila byla veselá, pracovitá a šetrná. Nechtěl jsem zanedbávat práci v pivovaru a často jsem dlouho do večera zůstával v pivovaru; to Jarča přicházela za mnou do laboratoře a říkala, že mě jde hledat, jestli jsem se neutopil v pivě. Věděla, kde mě najde. Pan André nás často zval na výlety. Koupil jsem dvě kola a ve volných nedělích jsme jezdili na výlety sami. Kolem Noyon bylo mnoho hezkých a historických míst. 30 km od Noyon bylo město Compiègne. Napoleon v něm postavil překrásný zámek pro Marii Louise. Nyní je v něm muzeum. U městského lesíka bylo v roce 1918 podepsáno příměří první světové války. Příměří bylo podepsáno v železničním restaurantu, ve vagóně, který tam zůstal dodnes na památku. Přes celou délku

vagónu je stůl, kolem něho sedí z vosku udělané figury všech generálů oblečených do dobových mundůrů, s přesně vymodelovanými obličejí a to těch, kteří se podpisu zúčastnili. Je to mohutný historický obraz. Sjíždí se sem turisté z celého světa. Slyšel jsem, že když Německo roku 1941 porazilo Francii, byl vagón převezen do Berlína a v roce 1945 po ukončení druhé světové války byl opět Francouzi převezen na původní místo.

Chtěl jsem velmi opatrně začít s převýchovou své ženy. Chtěl jsem ji uvést do vážnějších problémů života, ale ona vždy moje myšlenky a názory přijímala jako legrační nápady a vždy se rozesmála. Jednoho dne, když byla v mimořádně dobré náladě, jsme šli na procházku. Nenápadně jsem ji zavedl na vojenské hřbitovy a snažil jsem se jí vysvětlit dějiny války a tím i lidské utrpení. Zhrozila se mého nazírání na život, mých myšlenek. Užasla nad množstvím křížů. Při vstupu na hřbitov, hned za bránou se zastavila. Tázavě se na mne podívala, pak na kříže, znovu na mne, otočila se a beze slov utíkala pryč, ani jsem ji nemohl dohnat. Její veselá nálada, byla pryč a několik dní byla zamyšlená. Pochopil jsem, že tak s ní nesmím jednat. Byla příliš citlivá a nechtěla se zabývat těžkými problémy života. I zde jsem musel ustoupit.

PERLY A PERLIČKY – sokolské i nesokolské

Dostalo se nám letos již několik překvapení. Věřte nevěřte, navštívily náš Národní dům ve French's Forest i dva – ano, opravdu **DVA – televizní týmy z Ostravy**. Ano, je tomu skutečně tak a jinak. Ze severovýchodní moravské metropole se to na nás sesypalo. Ještě dnes vrtíme nedůvěřivě hlavami v udivení, že se dostalo i na nás pod rovníkem zapomenuté. Po USA, po Kanadě, po Brazílii, po Tramtárii, ale došlo i na nás. Jeden z těch dvou týmů ovšem nejprve natáčel pořad o čínském novém roce, a čínská čtvrť v Sydney se mu stala výhodnou kulisou, leč přece jen došlo i na prohlídku sokolovny. Druhý tým se dostavil již po oné čínské trachtaci, avšak i jemu vybyla chvilka na návštěvu naší sokolovny. Neděláme si samozřejmě, my ztroskotanci na vzdáleném konci globu, žádné iluze o své důležitosti pro české televizní posluchače; nelze se však zbýt dojmu, že alespoň Ostrava nám věnovala chvilku či chvilky dvě. Kam to, kam to, milí přátelé zapsat?

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

V dubnu poctil svoji předem ohlášenou návštěvou náš Národní dům ve French's Forest **pan legační rada Miroslav Piša z Canberra**. Prohlédl si jednoho sobotního odpoledne celou sokolovnu, kde se právě hrál volejbal, a dostalo se mu i skrovného pohoštění zásluhou bratra starosty Jana Jelínka. Strávil v naší společnosti několik vzácných hodin, a obohatil nás vzpomínkami na své životní zkušenosti. Dokonce si i s dvěma z nás zahrál několik partiček mariáše, a to dokonce s příslibem další eventuální návštěvy. Neflekovalo se však. Bylo to opravdu příjemné překvapení, že velvyslanectví České republiky hostí i jednoho mariášníka... Po ročním váhání nás nedávno navštívil i sám pan velvyslanec v doprovodu senátní skupiny, prožili jsme i návštěvy dvou televizních týmů z Ostravy – a lze tedy tvrdit, že se náš sokolský Národní dům jakoby ocitl na cestovních programech českých veličin. Neříkejte „Jen houšť“ abyste to nezakřikli!

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

V sobotu devátého května se v naší sokolovně ve Frenchs Forest sešlo **kolem osmdesáti borců volejbalu i nohejbalu**, slovenských i českých, obojího pohlaví, někteří z nich i s nemluvnaty, a dokázali nám, že když se chce, tak se i může! Sokolovna se rozproudila a jakoby i omládl. Působila i taneční hudba – cimbálová muzika a “country”. Radost nad radost. Účastníkům se dostalo i vydatného pohoštění gulášem s knedlíkem, táborskou baštou, smaženým sýrem, párky a chlebičky. Říká snad někdo, že sokolovna umírá na úbytě? Jen houšť, jen houšť!

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

V březnu **zemřel** ve věku dvaadevadesáti let **zakladatel moderního Singapuru** a jeden z nevýznamnějších asijských státníků **Lee Quan Yew**. Když se kdysi Singapur za jeho vedení odpoutal od Malajsie a osamostatnil se, Lee Quan Yew projevil neskrývanou hořkost. Učinil tak především proto, aby dopomohl Číňanům, národní skupině

v Malajsku v menšině, projevit v samostatném Singapuru plný rozsah svých schopností. Až dodnes si tam zachovali většinu, následovanou indickým obyvatelstvem, a mnohem menší skupinou Malajců. V době svého osamostatnění byl Singapur pouze jakýmsi pozůstatkem někdejší britské kolonie, v němž snad jediným význačným místem byl historický Raffles hotel. Lee Quan Yew vybudoval ze Singapuru vzorný a bohatý asijský stát s jedním z největších a nejdůležitějších přístavů na zeměkouli. Dodnes se toto obrovské město vyznačuje naprostou čistotou, v němž neopatrné odhození papírku se trestá co nejprísrnější pokutou. Lee Quan Yew byl dlouholetým přítelem Austrálie, ba jejím moudrým rádcem. Vzal si dobrý příklad z vojenské kapitulace za druhé světové války nařízené Churchilem, během něhož se ukázala děla namířená k moři proti Japoncům postupujícím po souši ze severu naprostou zbytečností. Tisíce australských vojáků pak trpělo v japonském zajateckém táboře, spolu se zajatými Brity... Kdyby tak byl tento moudrý státník mohl řídit osudy velkého státu! Leč neoddávejme se přeludnému kouzlu historie „kdyby“, a vzdejme zemřelému singapurskému státníku všechnu zaslouženou čest! Zcela mimochodem – onen hotel Raffles je dodnes pietně v Singapuru zachováván jako historická relikvie, a snad i jako připomínka prokázané britské nemohoucnosti.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

V dubnu jsme se dověděli, že manželka někdejšího prezidenta USA **Hillary Clinton**, oznámila, že hodlá v příštím roce kandidovat za Demokratickou stranu na **úřad prezidenta/prezidentky USA**. Jako dlouholetá ministryně zahraničních věcí má k této významné funkci výbornou kvalifikaci. Jak známo, ono mezi Demokraty a Republikány na stolci prezidenta nebývá valného rozdílu co do mezinárodní orientace. Bude-li zvolena, bude to první žena zastávající v USA nejvyšší úřad. Dovolil bych si tudíž přát Hillary Clinton mnoho zdaru!

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Ani letos **kino Ponrepo bratra Petra Čermáka** nijak nezahálí. V březnu jsme shlédli český film „In nomine patris“ (Ve jménu Páně) o „zázraku“ v Babicích v roce 1958, kdy bolševici použili utrpení vesnického kněze k propagaci scelování půdy a ku tvoření kolchozů. – Na dubnovém programu Ponrepa nám byl promítnut celkem neškodný český film vloni natočený, „Něžné vlny“. Dobře zahráno, dobře zrežirováno, jinak ale žádná filmová senzace. V hledišti se opět objevil kňovický rodák ze Sedlčanska, bratr Bohoušek Šárka, jakoby znovuzrozený a omládlý po nedávném pobytu v nemocnici. – V květnovém představení jsme shlédli český film z roku 1991 „Hřbitov pro cizince“. Je v něm přetřásáváno téma chování se komunistického režimu vůči československým letcům sloužícím během války v Británii. Dosud ovšem stále čekáme na věrohodné filmové zpracování událostí kolem převzetí moci bolševiky v únoru 1948... Bratru Čermákově opět patří naše vděčné uznání jeho práce s kinem Ponrepo.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Letošní **duben** nás v **Sydney překvapil dlouhotrvající intenzitou dešťů a povodní**. Někteří z nás si ještě budou pamatovat údobí v červnu a v červenci roku 1950, kdy též v Sydney „nastaly deště“ – pamatujete na ty tehdejší lijavce? Nepochybně se dnes ozvou hlasy sýčků a proroků o změně podnebí, jakoby už v minulosti nebývalo občas vydatně zapršelo...

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Ano, je tomu tak a nejinak. Je to věc velmi trapná. Jak se zdá, **Austrálie stále dosud nemá v Praze svoje vyslanectví**. Bylo zrušeno po rozpadu Československa v roce 1993, a dosud nebylo obnoveno, zatímco Česká republika má v Canbeře svoje velvyslanectví. Je to neblahá anomálie. Vyřizování jistých záležitostí je tedy pro Čechy dlužno činit buď ve Varšavě, nebo ve Vídni! Tedy tak jako kdyby při vyřizování jistých českých záležitostí museli Australané jezdit na Nový Zéland nebo do Japonska. Je to záležitost ostudná, bylo o ní zde již mnoho zmínek. Bude snad tato zmínka tou poslední?

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Letos v dubnu se slavilo **sté výročí válečné epizody v Gallipoli na tureckém poloostrově**, kde tehdy ve druhém roce první světové války došlo k utužení spojeneckých vojsk australskými a novozélandskými vojenskými oddíly tam k boji vyloděnými... Tak

došlo k vytvoření tradice ANZAC – Australian New Zealand Army Corps, jež přetrvává dodnes jako dosud nerozborné vojenské společenství dvou bratrských britských dominií v jihozápadním Pacifiku. Letošní oslavy vylovení na břehu Gallipoli byly obzvláště okázalé. Konaly se jak v Canbeře, tak i v hlavních městech jednotlivých států jitřní vzpomínkové oslavy, a později i vojenské přehlídky veteránů trvající několik hodin. V samotné Gallipoli probíhaly podobné oslavy za účasti australských i novozélandských prominentů, a též zástupců jiných států. Účasten byl i korunní prince Charles se synem Harrym. A oslavě v Gallipoli byli zúčastněni i turečtí zástupci, někdejší nepřátelé a dnešní hostitelé. Není bez zajímavosti, že v Gallipoli byly Australané a Novozélandčané v roce 1915 na hlavu poraženi, a jakoby tedy dnes vlastně oslavovali svou tehdejší vojenskou porážku. Tak tomu ovšem není – důvodem k oslavě je právě ono utužení spojenectví mezi Austrálií a Novým Zélandem, byť v porážce. Letošní oslavné vzpomínky se zúčastnil jak australský, tak novozélandský ministerský předseda. Rovněž na někdejších bojištích z první světové války v severní Francii probíhaly důstojné oslavy – tam se ovšem oslavovalo i konečné vítězství v roce 1918... Ti z nás, kdo pamatují oslavné dny ANZAC konávané počátkem padesátých let, si budou zajisté pamatovat, že i tenkrát sice probíhaly vojenské přehlídky, bývaly však pravidelně následovány nespoutanými odpoledními pitkami, a po ulicích se hrávaly s ohromnou oblibou soutěže v „Two up“. To bývalo po dlouhá léta naprosto obligátní... Samozřejmě – čas dovede oponou trhnout někdy velmi důkladně.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Letos probíhala téměř současně s oslavami ANZAC i vzpomínka a jiné, a to velice smutné výročí. Před sto lety – tady také roku 1915 a během téže světové války – **zavraždili** totiž **Turci ohavně a nemilosrdně** kolem **půldruhého miliónu Arménů**, a to se pokládá za první evropskou genocidu. Turecko dodnes ono strašlivé povraždění popírá. Na druhé straně Arméni je vedou v pečlivé patrnosti...

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Jestli se nic nezmění, pak koncem dubna vyjde/vyšla **kontroverzní kniha Luďka Frýborta „Pod znamením půlměsíce“** s podtitulem „Příběhy z Evropy pod vládou islámu“. Jde o román – politickou sci-fi z blízké budoucnosti. Donedávna se možnost převládnutí islámu nad jinými kulturami zdála iluzorní. To se změnilo, když západní politika, formovaná idejím multikulturalismu oddanými elitami, připustila velkorysé přelévání islámského živlu do svých zemí. V historických převratech neudávaly směr smírné většiny, ale radikální menšiny. Tak, obává se autor, tomu bude i tentokrát.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Když dělají dva totéž, není to totéž! Čína, komunistická Čína, ročně popravuje stovky, ne-li tisíce, odsouzcenců. Pravděpodobně zcela nevinných odpůrců bolševického režimu. My, Australané, k tomu mlčíme mlčením hrobů, a vesele obchodujeme o sto péro s popravčími, protože business je business. Když ale **Indonésie popraví dva zločince odsouzené pro pašování omamných jedů**, začíná se bořit svět. Jako by byli popraveni světci. So there!

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Připomeňme si, že **koncem dubna 1975**, tedy před čtyřiceti lety, **končilo americké tažení ve Vietnamu zbytečnou porážkou**. Jak je – nebo by mělo být – dobře známo, Severní komunistický Vietnam kdysi vojenský napadl Jižní, nekomunistický Vietnam, podobně jako již předtím napadla severní Korea Koreu jižní. Američané přispěchali na pomoc napadenému jižnímu Vietnamu, tak jako kdysi účinně pomáhali zachránit jižní Koreu. Ovšem v sedmdesátých letech již pracovala propaganda levicových amerických liberálů na plné obrátky, podobně jako i v Austrálii, a americké vojsko muselo být pod tlakem levicí zpracovaného veřejného mínění z Vietnamu staženo. Docházelo k srdcervoucím scénám, kdy vietnamští spolupracovníci Američanů se chytali i křídel odlétajících letadel, aby se zachránili před pomstou komunistů. Pokud potom neutekli, mnozí z nich na vratkých loďkách až do Austrálie, byli vystaveni vzteku severovietnamských bolševiků. Jak známo, jihovietnamský Saigon byl přejmenován na Ho-Chi-Minh City. Díky zvrhlé levicové agitaci tak došlo k neslavné kapitulaci Ameriky, dodnes levičáky oslavované jako vítězství „rozumu“. Češi ten „rozum“ kapitulace dobře znají. Ovšem naši australští levicoví mudrcové se dosud ze svých „mírových“ snů neprobudili. To si tedy teď připomeňme!

Český tenisový reprezentant **Tomáš Berdych** – někdy též zvaný Mr Čtvrtfinále – se letos v květnu v Madridu kupodivu došplhal až do semifinále. Co čert ale nechtěl, to musel ovšem sehrát s geniálním španělským hráčem Nadalem. V prvním setu se statečně držel a prohrál teprve až v tajbrejku, vlastně jen „vofous“. V druhém setu pak se už nedokázal bránit Nadalovým trvalým útokům, a brzy se musel z dvorce odporoučet. Daleko lépe si vedla Moravanka ze Šluknova **Petra Kvitová**. Ta dokázala **v Madridu zvítězit** – a byl to její šestnáctý šampionát!

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Sedmdesáté výročí porážky Německa v druhé světové válce bylo v západní Evropě oslaveno poněkud neokázale, snad i s ohledem na citlivost samotného Německa, dnes váženého vedoucího člena Evropské Unie. Rusové si však nehodlali posloužit žádným ubrouskem, a ve všech svých větších městech uspořádali okázalé oslavy vítězství. V Moskvě se konala mohutná vojenská přehlídka tisíců vzorně pochodujících branců ve vyrovnaných řadách, desítek tanků i jiných armádních vozidel, a nad pochodujícími oddíly přelétlo několik desítek letounů v dokonalých formacích. Celkový pořad byl vysílán kanálem BBC s anglickými komentáři. Na čestné tribuně seděl vedle Putina i čínský prezident. Přítomen prý byl i český prezident Miloš Zeman, přestože po srpnu 1968 očím Čechů přehlídky ruské vojenské ekvipáže i dost překázejí. Hlavní představitelé USA, Britanie a Francie se ruské oslavy odmítli zúčastnit.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Sotva se britská veřejnost vzpamatovala z radosti z narození další následkyně královského trůnu, a sotva se princ Harry ve sluncem ozářené Sydney rozloučil za účasti mnoha gratulantů s pobytem v Austrálii, **proběhly v Britanii parlamentní volby**. Dost nečekaně zvítězili – a to velice přesvědčivě – konzervativci. Ve Skotsku došlo k naprosté porážce všech stran kromě Skotské strany národní. Předsedové tří britských neúspěšných stran vzápětí rezignovali. Dosavadnímu ministerskému předsedovi Davidu Cameronovi se tak opět naskytl možnost vytvořit novou vládu složenou pouze z konzervativců.

Lovec perel *Bojar*

Bjorn again sceptics show face of intolerance

by **John Elsegood** *News Weekly*, May 23, 2015

Bjorn Lomborg

Hell hath no fury like a climate alarmist aroused.

That seems to be the message we are receiving since the Abbott Government's decision last month to set up a climate-change centre at the University of Western Australia (UWA), courtesy of a \$4 million grant.

The proposed Australian Consensus Centre has produced anything but that and the enormous stink is because controversial Danish-born author Bjorn Lomborg is the recipient of the funding.

The usual green-left suspects railed at the decision. For former Greens leader Christine Milne, it "was an insult to every climate scientist in Australia", while Tim Flannery said

it was "an ideological attempt to deceive the Australian public".

In addition an online petition had garnered more than 6000 signatures.

All this was enough for UWA to run up the white flag and surrender to the mob, rejecting the money, and the centre.

Nor is it the first time this has happened. Lord Monckton was similarly deemed *persona non grata* by UWA for his views on climate issues.

Lomborg's "crime" is not that he is a climate-change denier but rather that he downgrades the issue by expressing the view that he does not believe climate change

is the most pressing issue in the world. That alone condemns him with the new inquisitors.

Lomborg seeks to challenge people to think -- supposedly what universities are for -- yet these are the very centres that put on him the new heretic label, "climate contrarian", and demand that he be kept off campus "in the name of science".

Little wonder that *Spiked* editor Brendan O'Neill, said there was a palpable religious feel to the denunciations. "Once we had in the name of the Lord," he wrote, "but now dissenters were stilled by the **golden calf of Science**".

Clearly UWA Vice-Chancellor Paul Johnson has surrendered to academic cowards. Education Minister Christopher Pyne rightly noted: "What a sad day when staff at a university silences a dissenting voice rather than test their ideas in debate."

One academic not impressed with the treatment handed out to Lomborg is Colorado Professor of Environmental Studies Roger Pielke jnr. Although sometimes an opponent, including on a panel debate, the American praised Lomborg's book *The Skeptical Scientist* as being "incredibly useful in the classroom".

Pielke warned that debate should never be closed down, or shut out, simply because of hostility to a particular view or person.

Bill Gates has described Lomborg as "data driven, and always worth listening to"; while *The Economist* magazine described the Copenhagen Consensus Centre as an "outstanding visionary idea" and deserving of global coverage.

True enough. As the Copenhagen Consensus has shown, solutions to a wide range of problems are considered after looking at what experts in the particular area have to say. These problems are evaluated by a panel of economists and subjected to budgetary constraints. A pecking order of projects is listed.

The Copenhagen Consensus 2008 listed reduction of carbon-dioxide emissions in last place (30th) on the list of major problems. Therein the problem with those who cherish this cause as the most important issue facing the globe.

Unlike Lomborg, those academics at UWA are incapable of rising to the challenge.

In 2004 *Time* listed Lomborg as one of the 100 most influential people in the world. As journalist Andrew Bolt asked, would anyone from UWA make the top 100 Australians list?

Search for another venue

Mr Pyne will now look for another venue to host the Consensus Centre, but that may not be in Perth, thanks to the antics of the new heretics known as "climate spoilers". He is also seeking legal advice as to whether UWA has breached its contractual responsibilities.

The Federal Member for Tangney, Dr Denis Jensen, has publicly protested, and is making representations to the University.

The government takes the position that the investment in the Consensus Centre would enable the "best economic thinkers" in the world to contribute to Australia's policy debates.

Lomborg blamed the university's decision on "toxic politics, *ad hominem* attacks and premature judgment" and said the centre had been used as a "political football".

He said the centre would have put the university at the forefront of global research efforts to improve the use of aid spending.

"This is far too important to let fall victim to toxic politics," he said.

John Elsegood is a Perth freelance journalist and a teacher of history and politics.

NĚKOLIK ČRTŮ Z MLÁDÍ DOMA (9)

Koloběžkou křížem krážem

Bořek Šindler

Jako školák jsem samozřejmě koloběžku míval. Prohánával jsem ji obyčejně po dvoře, ale někdy i mimo dvůr. Ten náš dvůr byl prostorný, a byl sevřen do čtverce mezi zády činžáků Bučkova – Terronská – Verdunská – U zeměpisného ústavu. Ta Bučkova je

dnes ulicí Rooseveltovou, jinak se ani nijak podstatně nezměnila, a Vojenský zeměpisný ústav se přeměnil buhví nač, ale stojí tam, kde stával ve třicátých letech. Verdunská ulice několikrát změnila jméno, právě tak i Terronská, ale dnes jsou tam obě, jak tam bývávaly za stara. Ten „náš“ dvůr se pyšnil několika stromy, trávnikem a kolem dolních stěn domů byl vyšňořen betonem. Po tom betonu se to na koloběžce drandilo docela parádně. V těch přilehlých činzácích nebydlel samozřejmě tenkrát jen tak leckdo – bydlela tam vojenská, hlavně legionářská smetánka důstojníků s rodinami. Třeba i generál Luža se synem Radkem. Němci potom generála Lužu chytili a odpravili, a Radek odešel po zahájení bolševického panování do exilu v USA jako československý prominent, to ale moc a moc předbihám... Bydleli tam proti nám i tři bratři Nechvátalové, a to byli holenku nějací gauneři a rváči, vyhlášení rozkolníci, a těch jsem se opravdu bál a vyhýbal se jim, jak jen bylo možno. V jednom domě ve třetím patře u okna brečivala počůraná a uřvaná Ema... Před každým domem se pyšnilo klepadlo na koberce, a na tom klepadle před oknem přízemního bytu Kajana a Evičky Melicharovic se vždycky i posedávalo a společně hrávalo třeba „měl jest Adam sedum synů sedum synů měl, nejedli, nepili, jenom takhle dělali“ – a předháněli jsme se v tom, co dělali a jak to dělali... Pamatujete? Uprostřed dvora se hrávaly i kuličky – kdo by býval nehrál kuličky! Za korunu se jich dalo koupit do pytlíku ve všech barvách dobrý tucet... A při některých hrách bylo třeba „rozpočítávat se“, a pak to jelo: enyky benyky kliky bé ábr fábr domi ně, elce pelce do pe kelce trau si kven, nebo: en ten ty ky dva špalíky... Hrálo se i „zlatá brána“ - zla-tá brá-na-otě-vřena-kdo-do-ní-věj-de-tomu-hla-va-sěj-de-ať-je-to-ten-ne-bo-ten-praští-meho-kó-štěé-tem, nebo: ten-musí-jít-z kó-la-ven! Nebo se stálo v kruhu, uprostřed kola míč, každý hráč jiné jím zvolené národnosti a skandovalo se „Polívka se vaří, maso na talíři, přijde na to a zblajzne to ANGLIČAN!“ Holčičky si malovaly na beton křídou takový kříž sestavený z šesti či více čtverců, vhažovaly do jednotlivých očíslovaných čtverců kamínky a skákaly ze čtverce do čtverce, a ohromně je to bavilo... My kluci, jen hodně hodně za šera, my rádi závodili i „kdo dál dočůrne“ – a to nám holky, pane, nějak záviděly! – ale to spíše někde vedle na louce než na dvoře... Dvůr byl prostě naším hřištěm, a klepadlo před Melicharovic oknem bývalo jakýmsi živým centrem všeho tamního hraní, takové jakési klepadlo klepadel... Na dvůr chodívali hlasně a někdy i hrozně smutně prozpěvovat za hospodářské krize i hladoví nezaměstnaní, a házely se jim z oken mince zabalené v novinových papírkách. Za „Osířelo dítě“ se jim toho do klobouku obyčejně natrousilo nejvíc... A na dvoře se i věšovalo vyprané prádlo. Ručně vyprané a v několika vodách vymáchané... Tak tam na tomhleto dvoře jsem já tu svou koloběžku prohánival přes ten celkem bezpečný beton kolem dokola a zase zpátky dost často. Někdy – jen ale opravdu někdy! – jsem na ní vyrážel ven na ulici. Na dvoře nejezdila auta, a venku byly i kostičkami vydlážděné chodníky, zatvrzelí drnčiví odpůrci všech koloběžek. Di hele ty kluku na dvůr a zaježdí si, křikla na mě naše Božka – a už jsem byl trapem na schodech dolů. Nu, na ulici jsem si prostě vyjel s koloběžkou jen tak jednou za uherský měsíc. Jakoby jen opravdu svátečně, a na povolení. Na zvláštní povolení.

Tak jako třeba jednou, když se na mě rozzlobil strýček Štulc, Bělinčin tatínek. Že prý jsem moc zlobil, a že s nimi v sobotu do Žloutkovic za trest nepojedu. To byla citelná rána, nejet s Bělinkou do Žloutkovic! Sobota – to byl na jaře Vyšehrad nebo Žloutkovic, jak jinak? A teď tohle! S pracně vyprošeným matčiným svolením jsem se ale vydal v sobotu ráno na koloběžce takhle zadem Bubencem poblíže bubenečského nádraží přes Stromovku s připraveným prosíkem za strýčkem do Holešovic. Pádil jsem, pádil a dopádil kolem výstaviště takhle zespoda dolů na Belkredku ke Strossmeyerovu náměstí do budovy Učitelského nakladatelství, kde Štulcovi bydlívali, a bez dechu k nim vpadl v prvním patře do bytu, tetu Bělu chvatně odprosil a uprosil, aby se za mne u strejdy přimluvila. Dobrák teta mu hned do kanceláře brnkla, a hned mi i hlásila, že tedy mě s sebou do Žloutkovic přece jen vezmou, abych byl v jednu u pokladny na Smíchovském nádraží. Pln radosti z úspěchu své pokorné suplikace jsem zahájil hon na koloběžce zpátky přes Stromovku na Bubeneč. Co ale čert nechtěl, vrazil jsem před výletní restaurací, už poblíž východu skoro před bubenečským nádražím, do trupu solidního bernardýna. Bernardýn se ulekaně ohnal a ucítil jsem jeho tesák nad kolenem. Nic moc. Ani mě to nijak moc nevzrušilo, a s nelíčenou chlapeckou radostí jsem kvapem dokoloběžkoval domů do Terronské, odzvěstoval mamince to strýcovo velkodušné odpuštění – ale ouvej! Bernardýn, a říkáš, že tě kousnul? Kam, prosím tě? S tím že se prý musí hned do nemocnice, že by

z toho mohla být třeba i vzteklina, že to není jen tak – a skončili jsme s maminkou ve vinohradské nemocnici, kde mívali nějaké zvláštní vzteklinové oddělení. A oni, že tam teď v sobotu není nikdo, kdo tomu rozumí, že budu tam u nich muset zůstat do pondělka, a to že není jen tak, a kdesi cosi. Telefonovalo se ale přece jen do té restaurace ve Stromovce majitelům onoho bernardýna, ten o tom kousnutí nic nevěděl, a bernardýn že žádnou vzteklinou netrpí, že to je nesmysl, a vůbec... A nakonec mě pustili domů na podepsání nějakého reversu, že to bude propuštění na matčinu vlastní zodpovědnost... Do Žloutkovic jsem pak tu sobotu přece jen jel, i když až navečer na Beroun a odtud pak na udýchanou rakovnickou lokálku – a vzteklina se nikdy nedostavila. Takže tolik o té exkursi na koloběžce mimo ten náš dvůr, až do Holešovic! Leč nebyla to přece jen exkurze ojedinělá. Byly ty následné exkurze ale zamotanější, byť romantičtější a bez nebezpečí vztekliny. Byl v tom namočen i jeden sochař, akademický sochař, tatinkův přítel...

Docházel k nám domů do Terronské, akademický sochař mistr Suchánek, sochař odborně vyškolený v Hořicích, a veselá kopa. Chodíval k nám i občas na oběd a s naší Božkou dovedl on žertovat a rozesmávat ji. Ona mu říkala Sušinka. Ten Sušinka, ale těšila se na něho. On vysedával i v kuchyni, zůstával na oběd, počkal, až přijde táta z ministerstva, dávali si štamprli za štamprli, a klábosilo se. O tom i onom. On ten mistr Suchánek nebyl jen tak leckdos. Vrátil se z Bělehradu, kde na zadání královny modeloval bustu korunního prince Petara. Buhví, jak k té počtě mistr Suchánek přišel, ale přišel k ní, a bustu prince Petara připravoval. Žil na bělehradském královském dvoře, a zřejmě královsky, dokud se královně nezačínalo zdát, že ta Petarova modelovaná hlava má větší uši než by měla mít. Suchánek prý trval ale na svém, když realita tak realita, slovo dalo slovo i slova další a – Malá dohoda sem nebo tam, Suchánek byl na cestě do Prahy. A chodíval k nám na obědy a na pokec. Jak k tomu nakonec došlo, to nevím a nikdy jsem ani nevěděl, ale chlapi se domluvili, že se bude modelovat busta Bořka, pro maminku jako vánoční dárek: začínal sotva podzim. A že ale musím chodit „sedět“ do ateliéru v Zelené ulici. Netušil jsem, co bude znamenat to „sedět“, nevěděl jsem co si představit pod pojmem „atelier“, ale Zelenou ulici jsem znal, šla – a dodnes jde – takhle napříč z Terronské přes Podbabskou třídu nahoru do kopce k Hanspaulce. Bylo dohodnuto kdy začít, a že to nemůže dlouho čekat, a byla zasvěcena i Božka. Musela být zasvěcena, abych se mohl z domova vytrádit na dobu „sezení“ u Suchánka. Vytrácel jsem se jakoby na procházku, a obyčejně právě na koloběžce. Maminka bývala tehdy členkou Kuehnova rozhlasového pěveckého sboru, a tím byly moje eskapády do ateliéru v Zelené ulici podstatně usnadněny. Chodívala často na zkoušky.

V atelieru jsem se začínal cítit jako doma; byl v činžovním domě až nahoře pod střechou, koloběžku jsem nechával stát dole v chodbě – tehdy se ani moc nekradlo. V atelieru bylo světlo i za deště, ale musel jsem sedět a nevtět sebou moc. Kluk sotva jedenáctiletý a nevtět se! Ale hliněný Suchánkův model na sochařském podstavci se opravdu začínal měnit do podoby mojí hlavy. Do celé věci byl zasvěcen nakonec i děda. Ten mistru Suchánkovi ale začal předhazovat, že ta klukova kebule je nějak moc široká, Suchánek se nadurdil, vzal sochařské kružítko a dědu usadil – ale už ho tam pak nikdy v atelieru nechtěl... Mistr Suchánek, jak jsem pozoroval, se živil všelijak. Tvořil bustu i synkovi místního řezníka, ten mu platil masem přímo z pultu, a pánvičky se zbytky řízků se romanticky povalovaly po atelieru. Nebyly povalovači zřejmě jedinými. Jednou jsem došel nahoru k atelieru, zvoním, zvoním a zvoním, a nikde nic. Seděl jsem na schodech a chytal lelky hezky dlouho, pak se otevřely dveře a kolem mne se mihla ženská postava. Že by i ona seděla na bustu? Ale potom jsem při svém „sezení“ zpozoroval nezvykle rozházenou místrovu postel ve výklenku atelieru. Dohromady jsem si to sestavil pak až po mnoha letech... Takže ale přece jenom bylo to moje docházení do sochařského atelieru jakýmsi vyškolováním. A mamince to zůstalo po celou dobu utajeno. Až do těch vánoc, a pak už to holt muselo prasknout. A takyže to prasklo, a jak!

Na Štědrý den ráno táta nikde, táta zmizel. Proč zmizel? To se ukázalo až navečer. Táta se ještě před polednem vrátil se Suchánkem s jakýmsi balíkem pod paží, uculovali se, připíjeli si štědře štamprličkami slivovičky, culila se s nimi i naše Božka, a nakonec jsem se uculoval i já. Jen maminka pořád nic a nic. Až tedy večer, a pak to všechno prasklo. S vybalením mojí busty pod stromeček, i s tím co se dělo té předštědrovečerní noci. Bustou byla maminka samozřejmě nadšena, hned si ji postavila na dárci připravený podstavec a hladila mojí hlavu i tu bustu... Ta busta

ale nebyla hliněná, byla bílá, sádrová – tak jak ji tu dnes mám v Sydney – během večera jsme se dovídali, co a jak se té předchozí noci v atelieru odehrávalo. Bylo totiž třeba ten hliněný model „odlít“ - a na to sám mistr sochař nestačil. Vybral si tátu – a litoval jsem ho v duchu, že si moc dobře nevybral, tátu s tím jeho zraněným ramenem. Ale zřejmě se celá věc nakonec podařila, i přes tátovu neobratnost. On se ten hliněný model musí nějak odlít a přelít, potom znovu přelít a odlít do sádry, nechat několik hodin schnout – a mistr Suchánek to nechal na tu nejposlednější chvíli. Nu, ti dva chlapi tu noc asi vybombali několik flašek, nijak moc toho nenaspali, ale přece jen to vyšlo, přece jen to vyšlo, a maminka zářila. Suchánek ten večer vyposlechnul před večerí otcovo čtení evangelia svatého Lukáše, pojedl s námi kapra, šel s námi do pokoje ke stromečku, zazpíval i několik koled, a mezi dárky svítila samozřejmě ta jeho busta. Byl to jeden z nejnejštedřejších večerů v naší Terronské. Za pár let potom se už stáhly mraky, a spadla ta divoká klec okupace...

Takže? Takže tak. Bylo to propojeno, ta sochařina s tou bustou, s mými zájezdy na koloběžce dolů Terronskou do té Zelené a nahoru do sochařského atelieru. Tedy zájezdy mimo ten dvůr. A koloběžka? Někam zmizela. Asi když nás Němci nakonec z té Terronské vystěhovali.

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Bořek Šindler

Čistě pro zajímavost, a snad i pro obveselení: v š e h o c h u ť. Jinak i „mišmaš“. V překladu do angličtiny to okamžitě prozradí tu slovní bohatost onoho vznešeného jazyka umně slátaného z toho i onoho materiálu – hotchpotch, medley, potpourri, ba možná i miscellany. Leč nesmím čtenáře svádět z cesty. Nejde zde o angličtinu, byť i ta řeč je vlastně všehochutí, jde o všehochuť jako takovou, o všehochuť tajů krás češtiny, jak zde o ní bývá řeč. Proč všehochuť? Nuže, napadlo mi trochu se tou všehochutí pozabývat. Je nasnadě, že jde o všehochuť eminentně českou – aha, provinilče, pryč s eminencí – však jde o mišmaš výrazně, prosím, výrazně český. Zde se jen na chvilínečku pozastavme: je to ten mišmaš, ta mišmaš či to mišmaš? Nu, a zde to – tu – ten mišmaš máme. To tedy úvodem.

Především snad několik poznámek o těch našich českých zdobnělinách. Namítáte, že už máte těch Šindlerovejch deminutiv až po šlajfku? Snad se ale přece jen alespoň ještě jednou jedinkrát dáte zlákat. Mamička, mamka, maminka, mamuška – táta, tatínek, taťka, tatouš, tatoušek - zde se ty zdobněliny sypou na jazyk bez velkého rozmyšlení. Což ale podstatné jméno tak tvrdé jako „podkova“? Kdo by bažil po zdobnění podkovy? Já vím, vy po tom nijak nebažíte, jsouce zdobnělinami dokonale přebažení a probažení. Jste si tím ale opravdu jisti? Nenutká vás to ani za mák? Ani za tu špetičku maku? Což třeba takhle podkověnka? Jenom ty mě, můj koníčku, jenom ty mě pěkně nes, dám ti dělat po-a-podkověnky, dám ti dělat po-a-podkověnky ještě dnes... Nejen podkověnky, leč podkověnky ze samého ze zlata!... Anebo si vezmete flintu, vojenskou a nezdobnělou. Nezdobnitelnou? Chyba lávky, vy nevěřící, chyba lávky! Vem' Jeníčku, vem' flintičku, zastřel některou – tedy tu jednu z husiček co se perou pode mlejnem nade mlejnem, že? Nu, dobrá, tak ta podkověnka a i ta flintička, komu by se však zachtělo do zdobňování války, vojny? Svět by to neviděl, a pes by to nežral! To pravíte opravdu vy, Češi? A to vy vážně neznáte toho druhého Jeníčka, toho co pošlapal Nanynce ten košíček lupeníčka, toho co zarputile a natruc mamince prohlašuje, že ten košíček platit nebude, že se raději dá na vojnu, na vojničku? Nu, dobře, tak tomu Jeníčkovi dáme s tou jeho vojničkou rozřešení, jakýpak copak. Ale teď se nám tu předvádí další aspirant – pivovar! Netvrďte mi, prosím vás pěkně, netvrďte mi tady, že zdobníte i pivovar! Ani po tuctu tvrdejch! Ať je to Plzeň, Smíchov nebo ty Krušovice. Plzeň Neplzeň, Krušovice Nekrušovice – však to všichni dobře víme a známe. Kde je mládek, tam je stárek, tam je taky – cože tam je? Nu, milí zlatí nestyďte se – tam je přece taky pivo-pivovárek! A máme to zde černé na bělostně bílém: podkověnku, flintičku, vojničku a ten pivo-pivovárek! Co ta naše čeština nesvede! A to všechno v lidových písních!

Jsem si jist - nejsem si jist. Nejsem si jist – jsem si jist. Kdybyste mě ale rozkrájeli, na nic jiného nepřicházím. Nač že nepřicházím? Inu na tu další zemi. Je to totiž tak. Dovedu pomyslet jen na jednu jedinou zemi, jejíž jméno lze zdobnit. (Už zase ty

safraportské zdobněliny. Kakraholte, zbláznil se ten chlap?) A tou zemí je – MORAVA! Ano, markrabství moravské. Čili: Moravo, Moravo, Moravěnko milá, co z tebe pochází ta chasa ušlechtilá! Čechy se zdobnit nedají, ani Slovensko, Rusko, Polsko, Britanie, Čína, Amerika. Jen a jen ta Moravěnka. To prostě nelze nezařadit mezi taje našeho jazyka, to by byla urážka. A jak vidím, jsem těmi deminutivy pronásledován, protože mi hned napadá o nich něco dalšího. Jak zdobnit v češtině jména příslušníků jednotlivých národů? Je to opět jeden další z těch našich tajů. Protože ona není zdobnělina jako zdobnělina. Poslechněme si to, a připojme k tomu i něco k lepšímu, něco nezdobnělého. Nuže, chutě vpřed! Čech – Čecháček, a už to člověka trká. Ten Čecháček není tím roztomilým malinkým Čechem. Je to takový jakýsi český příkrčenec, příkrčeneček, bojácné to stvořeníčko, ucaprtaný český človíček klanící se kdekomu, jen aby přežíval. Takže jsme si vytvořili náhradníka – Čížka. Čížek, to je holt filuta. To i Slováček je už z jiného těsta. Slováček je milá odrůda Slováka, naprosto sympatického chlapíka. A Slovačisko – to už je Slovák nebojácný a plný energie a elánu. Toho elánu by snad Čech nabyl, jen kdyby se alespoň trochu nahňal nějakým takovým tím moravským kořálčiskem. A co takhle Rusáček? Býval to milý chlapec, poněkud zaostavý pitomeček, ale celkem sympatický. Ten ale už z českého slovníku po srpnu 1968 zcela vymizel, a vymizel dlouhým hopenem. Je ho škoda, kdysi jsme se těšili, jak budou Němci mizet, až budou Rusáči uvazovat bělouše a vraníky k zábradlím Václavského náměstí. Co ale dřív bylo, to dávno už není, a Rusáci si to zavinili sami. Není-liž pravda, Rusáci sami si to navodili! Ru-sá-cil!... Pokud jde o Němce, není nijakého divu, že v češtině nenalzáme o něm nic zálibného. Spíše naopak. Němcour. Dokonce i Němčík, ač to i v útvaru deminutivním má příchut' dost nelibou. Máme i toho Skopčáka... Poláček je, Poláček existuje, ale nijak Čecha nerozkochá. Francouzík v sobě chová dost pohrdání, hlavně po té mnichovské zradě. Anglán je dost neutrální, ale rozhodně v tom pojmenování nenajdeme polichocení. Spíše obdiv, i když poněkud odtažitý. Američan je někdy Amerikánem, nikdy Američánkem, je na Američánka příliš statný. Klobouk jako Amerikán, baťoch jako starej cikán... Podivno všech podiven – Ital se mění v Taliána, ba i v Taloše; taliánek se vyskytoval jen za první republiky a jen v pražských uzenářstvích... Není Srbečků. Jsou jen Srbáci, a to jsou celkem i sympaťáci. Čínánek existuje, obvykle s copánkem jako Čínánek Li, nic ve zlém. To už takový Japončík je jiný kafe, na Japončíka holt pozor, i když je daleko! Australánci – to je jen australská drobotina, ani ryba ani rak... Že by rajcenkrecht nic o Maďarech? Napadá mi jen „Maďarčík“, a to jakoby jen tak přes slovenčinu, a nic moc obdivu v tom Maďarčíkovi nebude... Nu, a nic jiného mě už nenapadá.

Měl bych tohle všechno povídání ale zakončit ještě jednou pozoruhodností, i když už o ní řeč kdysi byla. Nějak to sem ale patří. A konečně – repetitio est mater studiorum! Pražan/Pražák. Nezní ten Pražan impozantněji? Brňan/Brňák. Ostravan/Ostravák. Australan/Australák – tady je ten rozdíl cítit dost silně. Berouňan/Berouňák. Dejvičan/Dejvičák. Kolíňan/Kolíňák. Plzeňan/Plzeňák. Žabovřešťan/Žabovřešťák. Smíchovan/Smíchovák... A tak dále, a tak dále. Nu, není mnoho jiných jazyků, jímž je shůry dán tento způsob rozlišování. Cítíte tu jemnost? Tímto konstatováním svou všeho chuť končím. Nezlobte se.

Recenze knihy Miroslava Ivanova „Novosvětská“ *Bořek Šindler*

Miroslav Ivanov je dobře známým autorem mnoha knih o mnoha zajímavých předmětech, a jeho literární zpracování tématu o Dvořákově Novosvětské symfonii patří nesporně k jeho vrcholným dílům. Nejenže zřejmě velice důkladně prostudoval Dvořákovu působení v Evropě; podniknul i dlouhou cestu do Ameriky, aby tam zjistil a ověřil si celou řadu faktů a okolností týkajících se Dvořákova pobytu v prostředí Nového Světa během posledního desetiletí devatenáctého století. Vážil dokonce i cestu do Chicaga, do někdejší české osady Spillvillu ve státě Iowa a do dalších míst ve Spojených Státech, aby důkladně prostudoval prostředí, ve kterém tam kdysi Dvořák žil a pracoval. Ivanov probral i kdejakou americkou knihovnu a přečetl kdejaký článek o Dvořákově činnosti v Americe, a proslídil i kdejakou soukromou kolekci dopisů a vzpomínek jeho současníků tam i v Evropě, aby získal co nejpodrobnější informace o vzniku Novosvětské – jedné z nejznámějších a nejkrásnějších symfonií

světového hudebního repertoáru. Samozřejmě, že Ivanov si probrázdil a prostudoval i Dvořákovo venkovské sídlo ve Vysoké u Příbrami, a že neopomenul promluvit i se všemi někdejšími jeho přáteli a známými dotehdy ještě žijícími, respektive s jejich potomky – v Čechách, v Manhattanu, ve Spillvillu, a jinde v Americe a v Evropě. Prostudoval kdeco, nenechal kámen na kameni, aby se mu podařilo dopídit se všeho, co vedlo Dvořáka k vytvoření jeho Novosvětské.

Když byl počátkem devadesátých let devatenáctého století Dvořák pozván zakladatelkou Národní konservatoře v New Yorku Jeanettou Thurberovou, aby se stal ředitelem onoho ústavu, byl již jedním z neznámějších a nejuznávanějších evropských hudebních skladatelů. Svými skladbami a svým působením proslul především v Anglii, spíše nežli doma v Čechách. Tam téměř po celé devatenácté století panoval v první řadě kult českého národního uvědomování, a byl to především Bedřich Smetana, kdo dovedl podněcovat české historické sebevědomí svojí hudbou – jako třeba cyklem symfonických básní *Má vlast*, a i jinými skladbami inspirovanými českým národním obrozováním. Dvořák naopak Čechům doma nijak nepodkuřoval svojí hudební tematikou, ač téměř každý takt jeho skladeb vyzařuje naprostou českostí. Jeho *Slovanské tance* jsou toho výmluvným dokladem. Narodil se v severočeské Nela-hozevsi, kde byl jeho otec řezníkem, a kde měla být řezničina rovněž údělem mladičkého Dvořáka. Jeho životní pouť přes varhanickou školu v Praze – nikoli teoretická průprava na konservatoři – ho však přece jenom dokázala vyhoupnout až k těm nejvyšším metám evropské hudby. Měl i svoje oblíbené letní sídlo ve vsi Vysoké u Příbrami na pozemku panství hraběte Václava Kinského, manžela Dvořákovy životní lásky a švagrové, vynikající zpěvačky Josefiny Kinské. Obě sestry byly dcerami pražského zlatníka Čermáka. Byl otcem šesti dětí – co mu tedy v Evropě chybělo? Nicméně nabídka Jeanetty Thurberové byla finančně skvělá a tudíž přece jen lákavá. Po dlouhém otálení Dvořák nakonec nabídku přijal a do Ameriky se vypravil se ženou a dvěma z dětí, a to v roce 1892. Miroslav Ivanov v této souvislosti probral mnoho korespondence týkající se skladatelova váhání před konečným rozhodnutím, a mistrně ve své knize rozebral veškerost Dvořákových problémů – snad jen s výjimkou jeho citového poměru k Josefíně Kinské.

Ivanov, s použitím dopisů posílaných Dvořákovým přátelům doma v Čechách, líčí tehdy poměrně dobrodružnou cestu Dvořákovy rodiny z Brém do New Yorku, i jeho první dojmy z prvních pohledů na Nový svět. Dvořákovi se usadili v Manhattanu, poblíže budovy Národní konservatoře, kam mohl Dvořák docházet pěšky. V naprosto nezvyklém prostředí New Yorku se Dvořák zřejmě zabydloval po několik měsíců. Obdivoval hned od počátku jemu z domova nezvyklou svobodu Američanů. Jeho pražský žák Josef Kovařík, americký Čech ze Spillvillu, mu byl častým průvodcem i rádcem. Tak jako v Praze, Dvořáka fascinovaly pohyby lokomotiv a také odplouvání a připlouvání velikých zámořských lodí, a ty pozoroval se stejně neutuchajícím zájmem jako pohyby lokomotiv, zejména v okolí Hudsonu. Samozřejmě, že nesmělo docházet a nedocházelo k zanedbávání povinností v Konzervatoři, kam Dvořák docházel dennodenně. Tam se stýkal s americkými žáky, a byli mezi nimi i černoši, vůči nimž Dvořák neprojevoval ten nejmenší odpor. Naopak, jak podrobně uvádí Ivanov, objevoval mezi nimi obzvláštní talent k projevům hudby. Je si rovněž dobře vědom, že Američané od něho očekávají skladbu zkomponovanou v Americe. Ivanov cituje zajímavou pasáž z Dvořákova dopisu Josefu Hlávkoví do Prahy datovaného sedmadvacátého listopadu 1892: „...Američané očekávají velké věci i ode mne a hlavní je, abych prý jim ukázal cestu do zaslíbené země a říše nového samostatného umění, zkrátka vytvořit muziku národní!! Když prý malý národ český má takové muzikanty, proč by oni to mít nemohli, když jejich země a lid je tak obrovský!“

Dvořák pozoruje, všemi svými jemnými smysly, hodnotí a vstřebává nové nezvyklé prostředí – jak pero Ivanova výstižně uvádí – a kudy chodí, tudy komponuje a zapisuje si takty třeba i na manžety košil. Nakonec mezi tím vším komponováním se rodí i *Novosvětská*. Rodí se v New Yorku. Když příštím létem se uchýlí i s rodinou na letní pobyt do Kovaříkova rodiště, Spillvillu v Iowě, má už *Novosvětskou symfonii* v kapse. Zatím s ní na světlo nespíchá, jen ji občas piluje, ale zkomponoval toto svoje americké veledílo už v New Yorku. V Spillvillu vstává, jak má ve zvyku, hned za rozbřesku, prochází se kolem Krocání řeky a poslouchá ranní prozpěvování amerických ptáků. V místním kostele si zahraje na varhany k nemalému potěšení českých starousedlíků, po obědě si s místními při pivě zahraje karty, a je ve svém živlu. Je to mezi spillvillskými Čechy jeho nezapomenutelná dovolená. Zajede si s Kovaříkem i do

stotisícového českého Chicaga na Český den mezinárodní výstavy, je tam ctěn a oslavován, Novosvětskou ale s kapsy ještě zatím nevytahuje. Koncem léta se vrací s rodinou na Manhattan, a tam se chystají velké věci. Zhruba rok po Dvořákově přistání v New Yorku spatřila světlo amerického hudebního světa jeho symfonie e-mol, a brzy vešla ve světovou známost. Stalo se tak patnáctého prosince roku 1893 v newyorském hudebním sále Carnegie Music Hall, a toto pro Ameriku zkomponované dílo vzbudilo všude ihned obrovskou pozornost. Ivanov se dlouze rozepisuje o tom, že bylo dobře známo, jak Dvořák často vyzdvihoval černošské a indiánské hudební prvky jako základ budoucí hudební kompozice ve Spojených Státech, a že se tudíž očekávala skladba vybudovaná na oněch prvcích. Přesto se američtí hudební kritikové nedali uvést na slepou stezku. O premiéře Novosvětské v Carnegie Hall se – jak s jistou rozkoší vyzdvihuje Ivanov – okamžitě objevila dlouhá řada pochvalných referátů v americkém tisku, ale uveďme zde z mnoha jím v knize citovaných pasáží alespoň část stati v newyorském deníku New York Herald: „Souhrnem lze říci, že jde o pozoruhodně krásné dílo. Duchem snad může být dílo indiánské, ale atmosférou je české. Dr. Dvořák se své národnosti nemůže zbavit zrovna tak, jak se leopard nemůže zbavit svých skvrn... Celé dílo je po hudební řemeslné stránce zvládnuto naprosto perfektně. Ze všeho nejvíce však na člověka zapůsobí spontaneita skladby. Ani na jednom místě neucítíme falše. Dr. Dvořák musí být spokojen se životem v Americe; Amerika musí vyhovovat jeho povaze, neboť dílo je výsledkem dobrého životního pocitu...“. To je ovšem jen jedna z mnoha recenzí v americkém tisku Ivanovem uveřejněných. V Americe byl Dvořák tehdy oslovován s doktorským titulem uděleným mu honoris causa britskou universitou v Cambridgi.

Miroslav Ivanov prostudoval v Americe i jinde kdejaký pramen, proseděl mnoho času v kdejakém archivu veřejném i soukromém, prošel stovkami dopisů stovek korespondentů, a dal tak vzniknout pozoruhodnému dílu s pozoruhodným tématem. Je to dílo zabývající se především vznikem a prvními provedeními Dvořákovy Symfonie „Z nového světa“, podává však i jakoby nádvkem životopis českého hudebního skladatele, ještě za života uznaného. Mladý řeznický tovaryš z Nelahozevse se dokázal vlastním nadáním a vlastní energií vyšinout na přední podium světové hudby, a skladatelova samozřejmá českost v ní uložená je nesporná. Antonín Dvořák věnoval Americe neuvěřitelně cenný a trvalý hudební dar, a ten bude ještě velmi dlouho její obyvatele různých pletí upomínat na syna hudbou nadaného malého národa. Miroslav Ivanov pak české literatuře věnoval opět jedno ze svých pamětihodných prací. A napadá nás, nezdárníky, že jsme se snad přece Dvořákovou Novosvětskou odvděčili Američanům za jejich velkorysost v podpoře české samostatnosti – nebo snad spíše naopak: že se Američané odvděčili po první světové válce Masarykovi a nám Čechům?

Open on Thursday, Friday and
Saturday Evenings.

Serving Czech Specials and Tap
Beer.

Velkopopovický Kozel

Follow us on Facebook

www.skartas.com

2/10-18 Orchard Rd, Brookvale

